

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Myyntilaskutusprosessi ja verkkolaskujen lisääminen

- Case Oy Vallila Interior Ab

Arponen, Annika

2012 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Myyntilaskutusprosessi ja verkkolaskujen lisääminen -Case Oy Vallila Interior Ab

Arponen, Annika
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2012

Arponen, Annika

Myyntilaskutusprosessi ja verkkolaskujen lisääminen - Case Oy Vallila Interior Ab

Vuosi 2012 Sivumäärä 43

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimii Oy Vallila Interior Ab, joka on noin kaksi vuotta sitten siirtynyt myyntilaskuissa verkkolaskujen lähettämiseen asiakkaille. Tämän myötä yrityksellä oli tarve kartoittaa, toimiiko se kaikilla tavoin myyntilaskutuksessaan myös verkkolaskutuksen osalta kirjanpitolautakunnan helmikuussa 2011 antaman yleisohjeen mukaisesti. Verkkolaskutukseen siirtymisen myötä yritys siirtyi ulkoiseen tulostuspalveluun niiden asiakkaiden osalta, jotka eivät vastaanota verkkolaskuja. Lähtevien verkkolaskujen määrä ei kuitenkaan ole merkittävästi lisääntynyt verkkolaskutukseen siirtymisen jälkeen.

Opinnäytetyöni tutkimusongelma oli, toimiiko yritys myyntilaskutusprosessissaan verkkolaskutuksen osalta lainsäätäjän ohjeistamalla tavalla. Yrityksessä on jo aiemmin kartoitettu, että myyntilaskutus hoidetaan kaikkien lainsäätäjien antamien ohjeistusten puitteissa, mutta tutkimuksessa käydään kuitenkin läpi myös, kuinka myyntilaskutusprosessi tulee kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan hoitaa sekä tarkastellaan näitä ohjeita kohdeyrityksen myyntilaskutusprosessin kautta. Toinen tutkittava asia oli, miten yritys voisi lisätä lähtevien verkkolaskujen määrää. Tätä tutkimusongelmaa tukee yrityksen asiakkaille tehty tutkimus, jonka tavoitteena oli selvittää asiakkaiden verkkolaskujen vastaanottomahdollisuutta.

Työn teoreettinen viitekehys muodostuu sähköisen taloushallinnon ja sen mahdollistamien hyötyjen kuvaamisesta sekä verkkolaskutuksesta ja sen mahdollistamista hyödyistä yrityksille. Kuvaan myös syitä, jotka ovat vaikuttaneet verkkolaskutuksen käytön hitaaseen edistymiseen Suomessa sekä siitä, mihin erilaisiin keinoihin Suomessa on ryhdytty verkkolaskutuksen lisäämiseksi. Suomi on yksi edelläkävijämaista, kun puhutaan sähköisestä taloushallinnosta, mutta esimerkiksi verkkolaskutuksen käyttö ei ole lisääntynyt merkittävästi viiden viimeisimmän vuoden aikana.

Vallila Interiorin myyntilaskutusprosessia tutkiessani varmistin, että yritys toimii kaikilta osin kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaisesti, vaikka yritys on myös itse tutkinut ohjeiden toteutumista. Myyntilaskutuksen tositteiden säilytys ja laatiminen on toteutettu lainsäätäjän antamien ohjeiden puitteissa. Yrityksen myyntilaskuihin sisältyvät tiedot taas jopa ylittävät kirjanpitolautakunnan antamat ohjeistukset myyntilaskujen tietosisällöstä. Myös verkkolaskutuksen osalta toimitaan kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaisesti.

Yrityksen asiakkaille tehty tutkimus oli osoitettu asiakkaille, joille laskut eivät tällä hetkellä lähde verkkolaskujen muodossa. Tutkimus osoittaa, että myös näiden asiakkaiden keskuudessa on yrityksiä, jotka pystyisivät vastaanottamaan laskut verkkolaskun muodossa. Tästä voidaan päätellä, että kaikkien Vallila Interiorin asiakkaiden tiedossa ei ole yrityksen verkkolaskujen lähettämismahdollisuus. Suurimmaksi esteeksi tai verkkolaskutukseen siirtymisen hidasteeksi vastaajat kokivat tiedon puutteen eri verkkolaskujärjestelmistä.

Asiasanat sähköinen taloushallinto, verkkolaskutus, kirjanpitolautakunnan yleisohje, myyntilaskutusprosessi

Arponen, Annika

Sales invoicing and adding electronic invoicing Case Oy Vallila Interior Ab

Year	2012	Pages	43
------	------	-------	----

This thesis was commissioned by Oy Vallila Interior Ab, which transferred its sales invoicing to electronic invoicing in the beginning of 2010. With this change the company needed to survey if they were working in accordance with the Accounting board's instructions in February 2011 regarding e-invoicing. After the transition to e-invoicing, the company outsourced its printing service for the customers that were not able to receive e-invoices. However, the volume of electronic invoicing has not significantly increased from this starting point.

The research problem this thesis addressed was whether the company has complied with the legislative requirements in its e-invoicing of sales invoices. Vallila Interior has already determined that the sales invoicing process was carried out in accordance with legislative guidelines; however, this thesis also examines how the sales invoicing should be done according to the Accounting board's instructions. These instructions have also been viewed from the perspective of the case company's sales invoicing process. A second area of research concerned the ways in which the company could increase its e-invoicing. This research problem is supported by the survey that was conducted among the company's customers. The objective of the survey was to study the feasibility of customers receiving e-invoices.

The theoretical chapter discusses electronic finance and electronic invoicing and the benefits that they provide to companies. The thesis also includes a description of the reasons for e-invoicing's slow advance and the different actions that have been taken to increase e-invoicing in Finland. Although Finland is a forerunner in e-finance, there has not, for example, been much increase in the past five years.

In the research of Vallila Interior's sales invoicing process it was discovered that the company is in full compliance with the Accounting board's instructions. The preservation and preparation of documents in sales invoice has been done according to the instructions given by legislator. The amount of information that is given in the company's sales invoices is even in excess of the amount required according to the accounting board's instructions.

The research that was conducted into Vallila Interior's customers was directed at customers who are not currently receiving e-invoices. The research reveals that among these customers there are companies that could receive e-invoices. This may be due to the fact that not every customer is aware of the possibility of sending e-invoices that Vallila Interior offers. The major obstacle when transferring to e-invoices among the respondents was the lack of information about different e-invoice systems.

Keywords e-finance, e-invoicing, accounting board's guidance, sales invoicing process

Sisälllys

1	Johdanto.....	6
1.1	Aiheen kuvaus ja rajaus.....	7
1.2	Tutkimusongelmat	8
1.3	Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu	8
1.4	Aiheeseen liittyvät muut tutkimukset	9
2	Sähköinen taloushallinto.....	9
2.1	Sähköisyyden eri muodot	10
2.2	Sähköisen taloushallinnon hyödyt	12
2.3	Verkkolasku	13
2.3.1	Verkkolaskun hyödyt	14
2.3.2	Verkkolaskun käytön hidasteet.....	14
2.3.3	Verkkolaskutusta edistävät seikat	15
3	Kirjanpitolautakunnan yleisohje 2011.....	17
3.1	Tositteen tietosisältö.....	18
3.2	Tositteiden laatiminen ja käsittely	18
3.3	Tositteiden säilyttämistä koskevat ohjeet.....	19
3.4	Myyntilaskun tiedot	19
4	Case - Oy Vallila Interior Ab.....	20
4.1	Yrityskuvaus.....	21
4.2	Tukkuliiketoiminnan myyntilaskutusprosessi	21
4.2.1	Myyntilaskujen laatiminen ja säilytys.....	22
4.2.2	Myyntilaskun tietosisältö	23
4.3	Tutkimus yrityksen asiakkaiden verkkolaskujen vastaanotosta	23
4.3.1	Tutkimuksen toteutus.....	24
4.3.2	Tutkimustulosten reliabiliteetti ja validiteetti.....	26
4.3.3	Tutkimustulosten analysointi	28
5	Johtopäätökset	34
5.1	Keinot verkkolaskujen lisäämiseen.....	34
5.2	Myyntilaskutusprosessin oikeellisuus.....	36
	Lähteet	37
	Kuviot	39
	Taulukot	39
	Liitteet.....	40
	Liite 1: Kuva laskusta.....	40
	Liite 2: Kysely asiakkaille.....	41
	Liite 3: Kyselyn saatekirje.....	43

1 Johdanto

Sähköisestä taloushallinnosta puhutaan yhä enemmän ja Suomi on sähköisessä taloushallinnossa yksi edelläkävijämaista. On selvää, että tulevaisuudessa sähköisen taloushallinnon rooli tulee myös kasvamaan, kun yritykset pyrkivät toiminnassaan yhä enemmän kustannustehokkaaseen toimintaan. Suuret yritykset ovat jo tällä hetkellä suunnannäyttäjiä sähköisessä taloushallinnossa ja esimerkiksi verkkolaskutuksessa. Tulevaisuudessa suuret yritykset myös tulevat vaatimaan tätä verkkolaskutusta yhteistyökumppaneiltaan kuten pienemmiltä asiakkuusyrittäjiltä, jotta he hyötyisivät sähköisen taloushallinnon mahdollisuuksista eniten.

Verkkolaskulla on olennainen osa sähköisessä taloushallinnossa, mutta se ei ole edennyt paljoakaan viimeisen viiden vuoden aikana. Tämän osoittaa Helsingin seudun kauppakamarin tekemä tutkimus, jonka mukaan verkkolaskutus ei ole lisääntynyt kuin muutamalla prosentilla tuona aikana. Tämän vuoden tutkimuksen mukaan 52 prosenttia vastanneista pk-yrityksistä ottaa vastaan sähköisiä laskuja ja 44 prosenttia lähettää sähköisiä laskuja. Samat luvut olivat vuonna 2006 44 ja 41 prosenttia. Tutkimuksessa selvisi myös, että yritykset, jotka vastaanottavat sähköisiä laskuja, verkkolaskujen osuus oli keskimäärin 23 prosenttia, mutta yleisimmin alle 20 prosenttia vastaanotettavista laskuista on verkkolaskuja. (Helsingin seudun kauppakamari, Pk-yritysten tietotekniikan ja sähköisen liiketoiminnan tarpeet 2010.)

Sähköisellä ja digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan usein samaa puhekielessä, mutta näiden kahden välillä on kuitenkin selkeä, joskin pienenäinen, ero. Näistä kahdesta tulee myös erottaa 1990-luvulla yleisesti kaikesta sähköisestä taloushallinnosta käytetty määritelmä paperiton kirjanpito. Paperiton kirjanpito ei kuitenkaan anna oikeaa kuvaa sen luonteesta. Siinä tosineiteisto muutetaan jälkikäteen sähköiseen muotoon, joten tätä muotoa ei voida pitää täysin paperittomana. Tällä hetkellä puhutaankin enemmän sähköisestä taloushallinnosta, jossa tosineiteisto muutetaan niin ikään sähköiseen muotoon, esimerkiksi skannaamalla sähköinen lasku yrityksen tietojärjestelmään. Sähköinen taloushallinto on kuitenkin paperitonta kirjanpitoa lähempänä digitaalista taloushallintoa, jossa tosineiteisto käsitellään sähköisesti läpi koko arvoketjun.

Taloushallinnon sähköistyminen mahdollistaa myös monia hyötyjä yrityksen kannalta. Näistä selvimpiä ovat sähköisen taloushallinnon tehokkuus ja nopeus. Muita hyötyjä ovat erilaisten resurssien, kuten henkilöstötarpeen, kustannusten ja paperisen arkistointitilan pieneneminen, mikä johtaa oleellisesti myös ekologisuuteen.

(Lahti & Salminen 2008, 9, 13, 27.)

1.1 Aiheen kuvaus ja rajaus

Oy Vallila Interior Ab on sisustusalaalla toimiva perheyritys. Yritys harjoittaa tukku- ja projektimyyniä ja sillä on asiakkaina niin yrityksiä kuin yksityishenkilöitäkin. Yrityksen taloushallinto muodostuu pääkirjanpidosta, palkkahallinnosta, ostoreskontrasta sekä myyntilaskutuksesta.

Yritys on siirtynyt vuoden 2010 alussa verkkolaskutukseen myyntilaskutuksen osalta. Tällöin yritys otti myös käyttöön ulkopuolisen tulostuspalvelun, jota kautta hoidetaan laskujen tulostaminen ja postitus niille asiakkaille, jotka eivät vastaanota laskuja verkkolaskun muodossa. Yrityksestä lähtevien verkkolaskujen määrä ei kuitenkaan ole lisääntynyt odotetulla tavalla alun lähtötilanteesta. Tällä hetkellä yrityksestä lähtee keskimäärin 56,2 prosenttia laskuista verkkolaskun muodossa. Keskiarvo on laskettu kuuden kuukauden osalta, jolloin laskuja on lähetetty yhteensä 14 721 kappaletta. Näistä 8 275 on lähtenyt verkkolaskuna ja 6 446 tulostuspalvelun kautta. Lähtevien verkkolaskujen määrään vaikuttaa se, että yrityksellä on suhteellisen paljon myös kuluttaja-asiakkaita, mutta heille ei lähde tällä hetkellä ollenkaan laskuja sähköisenä. Siirtymällä verkkolaskutukseen yritys saavutti niin kustannus- kuin ajansäästöhyötyjä. Yrityksen postituskustannukset ovat alentuneet eikä aikaa enää kulu turhaan laskujen tulostamiseen sekä postitukseen. (Voutilainen 2011.) Vaikka yrityksestä lähtevien verkkolaskujen määrä on jo tällä hetkellä hyvä, lähtevien verkkolaskujen lisääntymisen sekä tulostuspalvelusta luopumisen myötä kustannussäästöt kuitenkin lisääntyisivät.

Tutkimusosiossani annan yritykselle keinoja, joilla se voisi lisätä lähtevien verkkolaskujen määrää. Kehitysehdotuksessani tukenani toimii yrityksen asiakkaille tekemäni tutkimus heidän verkkolaskujen vastaanottomahdollisuudesta. Suoritin tutkimuksen yrityksestä säännöllisesti ostaville asiakkaille, jotka rajasin lisäksi ainoastaan tukkupuolen asiakkaisiin. Kysely lähti myös ainoastaan asiakkaille, joille yrityksestä ei lähde tällä hetkellä lasku verkkolaskun muodossa. Tutkimuksen toteuttamisesta ja siihen käytetyistä menetelmistä kerron lisää tutkimusosiossa.

Koska myyntilaskutuksessa on tapahtunut verkkolaskutuksen siirtymisen vuoksi muutoksia, on yrityksellä tarve kartoittaa, että se toimii joka osalta lainsäätäjän ohjeistamalla tavalla. Uusin kirjanpitolautakunnan yleisohje on julkaistu 1. helmikuuta 2011. Yleisohjeessa määritetään tositteiden laadintaan ja säilyttämiseen liittyviä ohjeistuksia sekä myyntilaskuissa oleva tietosisältö. Yritys on jo aikaisemmin tutkinut myyntilaskutusprosessin oikeellisuutta, mutta käyn tämän vielä työssäni läpi Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaisesti.

Työn teoriaosuudessa tulen käsittelemään sähköistä taloushallintoa ja sen eri muotoja yleisesti. Käsittelem myös verkkolaskutusta ja sen käyttöön liittyviä esteitä ja hidasteita erityisesti pk-yritysten näkökulmasta. Suurilla yrityksillä näitä samoja esteitä ei useinkaan ole. Aikai-

semmissä tutkimuksissa on käyty paljon läpi erilaisia verkkolaskuratkaisuja sekä alalla toimivia operaattoreita, joten työssäni en keskity näiden kuvaamiseen. Tästä ei myöskään koidu yrityksen tasolla mitattavaa hyötyä, sillä se on siirtynyt jo omalta osaltaan verkkolaskutukseen. Tällä hetkellä yrityksen tavoitteena on aitoina verkkolaskuina lähtevien laskujen lisääminen sekä tulostuspalvelusta luopuminen. Aidoilla verkkolaskuilla ei tässä yhteydessä tarkoiteta esimerkiksi sähköpostin liitteenä lähtevää myyntilaskua.

1.2 Tutkimusongelmat

Tutkimusongelmat työssäni ovat, kuinka yrityksestä lähtevien verkkolaskujen määrää saataisiin lisättyä sekä mikseivät yrityksen asiakkaat ole ottaneet verkkolaskutusta käyttöönsä. Toinen tutkittava asia on, toimitaanko yrityksen myyntilaskutusprosessissa erityisesti verkkolaskutuksen osalta Kirjanpitolautankunnan 1.2.2011 antaman yleisohjeen mukaisesti. Yrityksessä on jo aiemmin tutkittu myyntilaskutuksen oikeellisuutta eri lainsäätäjien antamien ohjeistusten kautta. Tutkimusongelmani voidaankin koota kahteen pääkysymykseen, jotka ovat seuraavat:

- Toimitaanko yrityksessä Kirjanpitolautankunnan yleisohjeen mukaisesti, erityisesti verkkolaskutuksen osalta?
- Miten lähtevien verkkolaskujen määrää saataisiin lisättyä?

1.3 Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu

Tutkimukseni on laadultaan sekä kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusprosessi että kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusprosessi. Työn kvantitatiivisessa osiossa mietin keinoja, joilla yritys saisi lisättyä lähtevien verkkolaskujen määrää. Tässä on apunani jo keräämäni teoriatieto sekä yrityksen asiakkaille toteutettava kysely. Kyselyn toteutan asiakkaille, jotka eivät vielä vastaanota laskuaan verkkolaskun muodossa. Kysely toteutetaan myös pelkästään yrityksen tukkupuolen säännöllisesti ostaville asiakkaille. Näin saadaan kartoitettua syitä, miksei verkkolaskutus ole lähtenyt yrityksessä kunnolla liikkeelle sekä saadaan lisättyä asiakkaiden tietoutta yrityksen mahdollisuudesta lähettää verkkolaskuja. Yrityksen siirtyessä verkkolaskutukseen tästä ilmoitettiin sadalle suurimmalle asiakkaalle (Voutilainen 2011). Näin ollen yrityksen asiakkaina saattaa olla pienempiä yrityksiä, jotka pystyvät vastaanottamaan verkkolaskuja, mutta eivät ole tietoisia Vallila Interiorin verkkolaskujen lähetysmahdollisuudesta.

Kvalitatiivinen tutkimusprosessi työssäni keskittyy yrityksen myyntilaskutusprosessin kuvaamiseen sekä tämän tarkasteluun Kirjanpitolautankunnan yleisohjeen mukaisesti. Olen työskennellyt yrityksen hallinnossa kesätyöntekijänä, jossa toimenkuvani oli muun muassa myyntilasku-

tus. Näin ollen osa tiedonkeruumenetelmistäni perustuu havainnointiin, jota täydennän yrityksen myyntilaskutuksesta sekä ostoreskontrasta vastaavien henkilöiden haastattelujen kautta.

Vaikka sähköinen laskutus on varsin ajankohtainen aihe, on tiedon löytyminen aiheesta haastavaa. Kirjallisia teoksia aiheesta on tehty varsin vähän ja aineisto saattaa sisällöltään usein olla jo melko vanhentunutta. Toisaalta esimerkiksi sähköisen taloushallinnon hyödyt eivät varmastikaan ole muuttuneet ajan myötä. Kirjalähteitä, jotka soveltuvat työhön käytettäväksi, löysin muutamia. Nämä kaikki on kirjoitettu vuoden 2008 jälkeen, joten tiedon voidaan sanoa olevan sisällöltään ajankohtaista. Kirjalähteiden lisäksi käytän teoriaosuudessa Internet-lähteitä. Monet verkkolaskuoperaattorien Internet-sivut sekä verkkolaskujen kehittämiseen tehdyt työryhmät ovat myös hyviä teoretiedon lähteitä.

1.4 Aiheeseen liittyvät muut tutkimukset

Sähköisestä taloushallinnosta ja verkkolaskutuksesta on tehty jo aiemmin useita tutkimuksia, joita tulen käyttämään lähteinä työn teoriaosuudessa. En kuitenkaan löytänyt, että aikaisemmissa tutkimuksissa olisi tutkittu, kuinka yritys saisi lisättyä jo olemassa olevaa verkkolaskutusta. Aikaisemmat tutkimukset on usein laadittu enemmänkin yrityksen vasta suunnitellussa verkkolaskutukseen siirtymistä. Monien tutkimusten lähteet ovat myös melko vanhoja, joten pelkästään näihin töihin en teoriaosuudessani voi pohjautua.

Teoriaosuudessa käyttämäni muut tutkimukset ovat seuraavat:

- Maija Kankkusen opinnäytetyössä Onnistunut sähköisen laskutuksen käyttöönotto - Case Smilehouse-konserni käydään lyhyesti läpi sähköisen taloushallinnon määritelmää ja keskitytään enemmän verkkolaskutuksen kuvaamiseen, sen mahdollistamiin hyötyihin sekä erilaisiin operaattoreihin. Työssä käydään myös läpi verkkolaskutuksen nykytilannetta, sitä edistäviä tekijöitä sekä käytön hidasteita. Työ on kuitenkin vuodelta 2009, joten tämän jälkeen on tullut lisää tietoutta verkkolaskutuksen nykytilanteesta.
- Häivälä Kaisa käsittelee opinnäytetyössään Kohti sähköistä taloushallintoa esimerkiksi sähköistä taloushallintoa yleisesti ja lyhyesti sen mahdollistamia hyötyjä. Tätä tutkimusta voin käyttää yhtenä lähteenäni teoriaosuudessani. Työ on vuodelta 2011, joten lähteet ovat myös ajantasaisia.

2 Sähköinen taloushallinto

Sähköisellä taloushallinnolla tarkoitetaan usein taloushallinnon toimintojen hoitamista sähköisesti. Esimerkiksi ostoreskontrassa laskujen kierrätys ja maksu hoidetaan nykypäivänä sähköisesti. Muita taloushallinnon toimintoja, joita voidaan hoitaa sähköisesti, ovat laskutus, viranomaisilmoitukset, automatisoitu kirjanpito, tositteiden arkistointi sekä palkanlaskenta ja matka- ja kululaskut. Tämä ei kuitenkaan pelkästään riitä, vaan on tärkeää, että nämä eri ohjelmat ja tietojärjestelmät ovat keskenään sopivia ja pystyvät kommunikoimaan keskenään. Näin saadaan todellinen hyöty sähköisen taloushallinnon käyttöönotosta ja tehostetaan yrityksen taloushallintoa. (Suomen yrittäjät.)

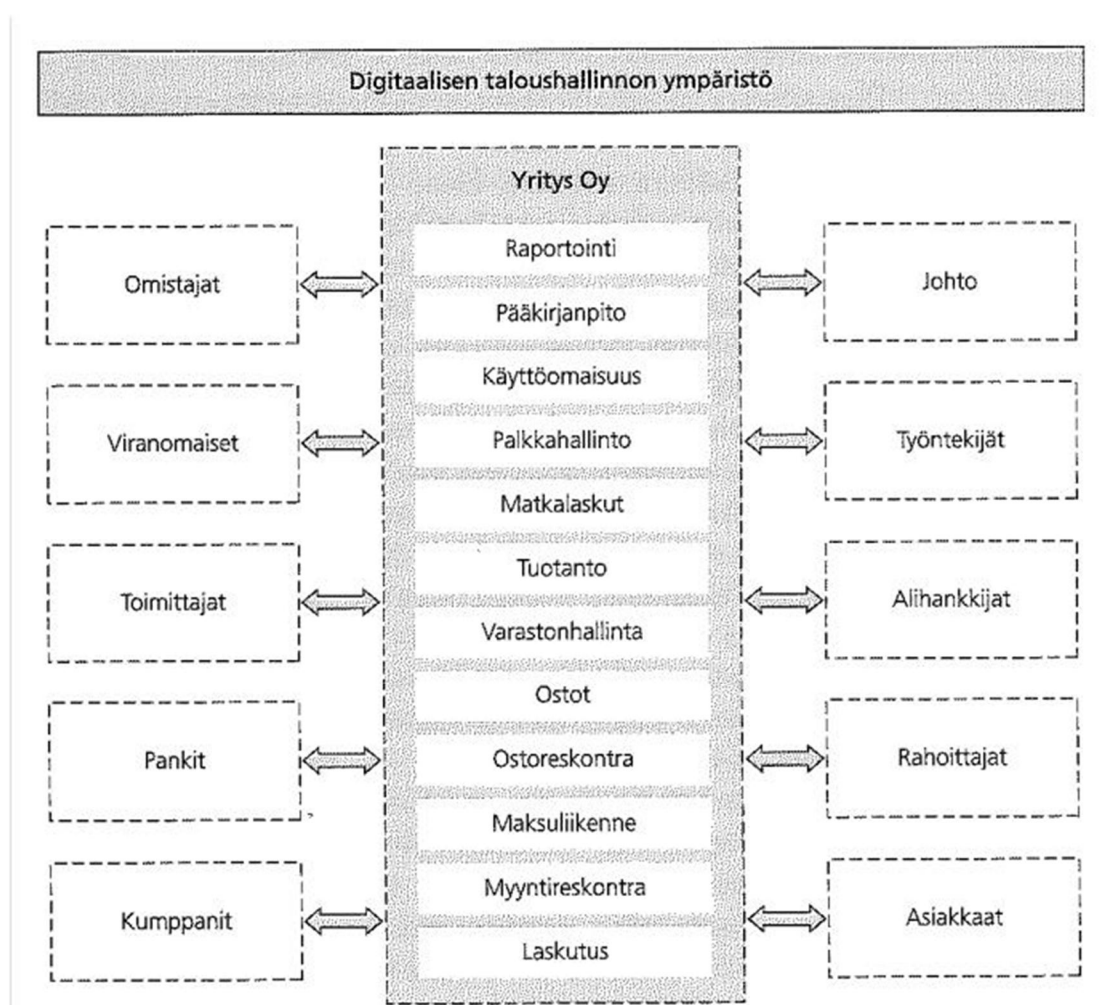
Sähköisen taloushallinnon kehitystä oli tukemassa vuoden 1997 uudistettu Kirjanpitolaki. Uudistetun Kirjanpitolain myötä yrityksissä on mahdollista arkistoida tositteet myös koneellisella tietovälineellä. Kirjanpitolautakunta on antanut vuonna 2000 yleisohjeen koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä, jonka tavoitteena on ohjeistaa miten automaattista tietojenkäsittelyä voidaan käyttää kirjanpidossa ja tositteiden säilyttämisessä niin, että toimitaan kirjanpitolain mukaisesti. Uusin, vuonna 2011, annettu yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista sisältää niin ikään tietoa kirjanpidosta ja kirjanpito-aineiston tositteiden laadinnasta ja arkistoinnista. Koska erikokoisissa yrityksissä on käytössä erityyppisiä teknisiä välineitä, on yleisohjeessa kerrottu kirjanpitolain yleiset vaatimukset eikä annettu yksityiskohtaisia ratkaisumalleja. (Häivälä 2011, 11; Yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistosta 1.2.2011.)

2.1 Sähköisyyden eri muodot

Kun puhutaan sähköisestä taloushallinnosta, on tärkeää ymmärtää, mitä kaikkea se pitää sisällään sekä erottaa sen eri muodot toisistaan. Vaikka usein puhutaan sähköisestä taloushallinnosta kuvaamaan kaikkia sähköisyyden muotoja, on näitä muotoja kuitenkin erotettavissa kolme erilaista. Näitä muotoja ovat digitaalinen taloushallinto, sähköinen taloushallinto sekä 90-luvulla käytössä ollut paperiton kirjanpito.

Digitaalisesta taloushallinnosta voidaan käyttää myös nimeä automaattinen taloushallinto, joka myös kuvaa tätä muotoa vielä yksityiskohtaisemmin. Digitaalisessa taloushallinnossa kirjanpito ja siihen liittyvä aineisto syntyy mahdollisimman automaattisesti ilman paperia. Digitaalisuuden tavoitteena on karsia turhat aikaa vievät manuaaliset käsittelyvaiheet pois. Jotta yritys onnistuu digitaalisessa taloushallinnossaan täysin, tulee sen hoitaa kaikki tietovirrat sähköisesti myös sen sidosryhmien kanssa. Yrityksen tulee esimerkiksi pystyä vastaanottamaan laskut tietojärjestelmää tukevassa sähköisessä muodossa, lähettää asiakkailleen verkkolaskuja sekä lähettää erilaiset viranomaisilmoitukset sähköisesti. Näin yritys harjoittaa digitaalista taloushallintoa mahdollisimman tehokkaasti.

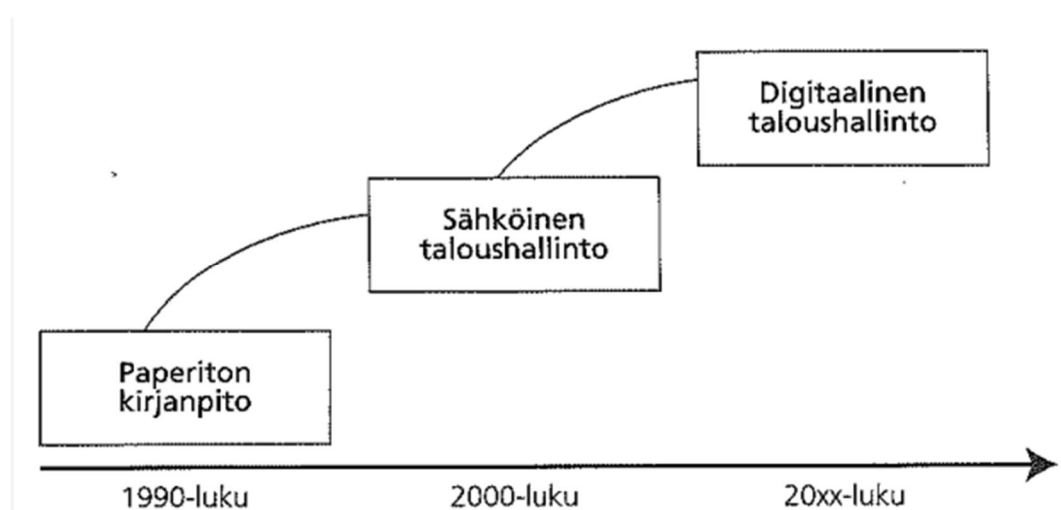
Olellainen sähköisen ja digitaalisen taloushallinnon ero on se, että digitaalisessa taloushallinnossa aineisto käsitellään sähköisesti läpi koko arvoketjun (Kuva 1). Esimerkiksi digitaalisessa taloushallinnossa yrityksen toimittaja lähettää laskut vastaanottavan yrityksen tietojärjestelmiä tukevassa muodossa. Sähköisessä taloushallinnossa taas toimittaja saattaa lähettää ostolaskun paperisena tai sähköpostin liitteenä, jonka vastaanottava yritys muuttaa ostoreskont-rassaan sähköiseksi esimerkiksi skannaamalla sen tietojärjestelmään. Näin ollen sähköisessä taloushallinnossa ei hyödynnetä täysin automatisoinnin tuomia hyötyjä vaan henkilöstön aikaa vie edelleen erilaiset manuaaliset työvaiheet.

Kuvio 1: Taloushallinnon prosessit yli organisaatorajojen (Lahti & Salminen 2008, 20)

1990-luvulla Suomessa puhuttiin laajasti paperittomasta kirjanpidosta. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta samaa kuin digitaalinen taloushallinto, vaikka tämäkin tapa on käytännössä täysin paperitonta. Paperittomalla kirjanpidolla tarkoitetaan tosineiteaineiston muuttamista sähköiseen muotoon jälkikäteen esimerkiksi skannaamalla. Tästä paperittoman kirjanpidon määritelmästä on siirrytty 2000-luvulla sähköisen taloushallinnon määritelmään.

(Lahti & Salminen 2008, 19-22.)

Kuvio 2: Sähköisen taloushallinnon kehitys Suomessa (Lahti & Salminen 2008, 22)

Voidaankin ehkä sanoa, että tällä hetkellä Suomessa ollaan sähköisen ja digitaalisen taloushallinnon rajapinnalla. Suurin osa yrityksistä toteuttaa jollain tapaa sähköistä taloushallintoa, mutta harva yrityksistä pystyy tällä hetkellä toimimaan täysin digitaalisesti. Täysin digitaalisesti pystyvät toimimaan pelkästään suuret yritykset, jotka lähettävät ja vastaanottavat vain verkkolaskuja. Suomessa ollaan kuitenkin menossa koko ajan yhä enemmän kohti digitaalista taloushallintoa, kun nämä suurimmat yritykset alkavat esimerkiksi vaatia pienemmiltä asiakasyrityksiltään verkkolaskutukseen siirtymistä. Kuvassa 2 nähdään, kuinka sähköisyyden eri muodot ovat kehittyneet 1990-luvulta lähtien.

2.2 Sähköisen taloushallinnon hyödyt

Sähköisen taloushallinnon mahdollistamia hyötyjä on monia. Kirjassaan Lahti ja Salminen (2008, 27) listaavat kahdeksi tärkeimmäksi hyödyksi digitaalisuuden tuoman tehokkuuden ja nopeuden. Kun yrityksen tietojärjestelmät ja -ohjelmat integroituvat keskenään, vältetään saman tiedon usealta käsittelyltä. Esimerkiksi tieto taloushallinnon eri osista kuten ostoreskontrasta siirtyy automaattisesti pääkirjanpidon-ohjelmistoon. (Lahti & Salminen 2008, 27.)

Sähköisen aineiston käsitteleminen, siirtäminen ja löytäminen on huomattavasti nopeampaa ja nämä mahdollistavat jopa 30-50 prosentin tehokkuuden parantumisen yrityksen taloushallinnossa. Kun taloushallinnon työ muuttuu yhä automaattisemmaksi, kirjanpidon valmistaminen nopeutuu ja tietojärjestelmistä riippuen reaaliaikaisen tiedon saaminen tietojärjestelmästä helpottuu ja nopeutuu. Tämä helpottaa esimerkiksi johtoa reagoimaan eri tilanteisiin

nopeasti. Parantuneella tehokkuudella on vaikutusta myös kustannussäästöihin, kun erilaisten resurssien tarve vähenee. Näitä ovat esimerkiksi henkilöstöresurssien, arkistointitilan ja postituksen tarpeiden väheneminen. (Häivälä 2011, 17; Lahti & Salminen 2008, 27-28.) Kun henkilöstöresursseja säästyy aikaisemmin paljon aikaa vaativista manuaalisista työvaiheista, taloushallinnon työntekijöiden aikaa vapautuu esimerkiksi erilaisiin johtoa tukevien raporttien laatimiseen.

Väitöskirjassaan Pirkko Jaatinen (2009, 166-180) käsittelee taloushallinnon ammattilaisten muuttuvaa roolia. Väitöskirjan mukaan tulevaisuudessa suurten ikäluokkien jääminen eläkkeelle vauhdittaa automatisoinnin kehittymistä. Tällä tavalla nuoria houkutellessa myös alalle, kun kirjanpitäjien rooli rutiinitöiden hoitamisesta muuttuu enemmän painottamaan erilaisten analyysien tuottamiseen sekä päätöksentekoon osallistumista. Tämä lisää haastetta ja mielenkiintoa alaa kohtaan. (Jaatinen 2009, 166-180.)

Sähköisyys vähentää myös manuaalisten virheiden määrää esimerkiksi laskujen tallennus tai lähetys vaiheessa, kun järjestelmät hoitavat monet aikaisemmin manuaaliset työvaiheet. Toisaalta tämä asettaa haasteita mahdollisten virheiden korjaamiselle, kun mahdolliset virhetilanteet kopioituvat järjestelmästä toiseen. Yksi sähköisen taloushallinnon oleellisena osana tuleva hyöty on ympäristöystävällisyyden parantaminen yrityksessä. Kun lasku lähtee paperilaskun sijaan sähköisessä muodossa, säästää se luontoa ja alentaa CO2-päästöjä erityisesti paperinkulutuksen, kuljetuksen sekä sähkön ja lämmön muodossa, kun esimerkiksi tulostimen käyttö vähenee. (Lahti & Salminen 2008, 28-29.)

Sähköisen taloushallinnon avulla yritysten sidosryhmien työ helpottuu. Esimerkiksi tilintarkastajille lähetettävä kirjanpitoaineisto voidaan lähettää sähköisenä, jolloin tilintarkastaja voi tehdä erilaisia tarkastustoimenpiteitä kuten tietokantahakuja sähköisestä aineistosta huomattavasti nopeammin ja helpommin kuin manuaalisesti. (Häivälä 2011, 17.)

2.3 Verkkolasku

Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry, TIEKE, määrittelee verkkolaskun seuraavalla tavalla:

”Verkkolasku on sähköinen lasku, jonka tiedot ovat automaattisesti käsiteltävissä ja josta voidaan tuottaa tietokoneen näytölle paperilaskua muistuttava näkymä.”

Verkkolaskun vastaanottajana voivat toimia niin yritykset kuin kuluttajat. Yritysten välillä verkkolasku voidaan ohjata siirtymään automaattisesti vastaanottajan taloushallinnon järjestelmään. Tällöin tietokoneelle saadaan paperilaskua muistuttava kuva, joka helpottaa laskun vastaanottavan yrityksen laskun kierrätystä sekä hyväksymistä. Yritykset lähettävät ja vas-

taanottavat verkkolaskuja pankkien tai erilaisten verkkolaskutusta tarjoavien operaattoreiden välityksellä. Tämä vaatii aina sopimuksen tekemisen operaattorin tai pankin kanssa. (Tietoa verkkolaskusta 2011; Itella Information Oy.)

Verkkolasku on kiistatta yksi sähköisen taloushallinnon tärkeimmistä muodoista. Kun yritys siirtyy vastaanottamaan ja lähettämään laskut verkkolaskun muodossa, syntyy runsaasti erilaisia säästöjä. Ensinnäkin yritys säästyy laskujen postituskuluilta sekä henkilöstöresursseja vapautuu huomattavasti, kun etenkin ostolaskuprosessi automatisoituu.

2.3.1 Verkkolaskun hyödyt

Verkkolaskuilla saavutetaan monenlaisia hyötyjä niin laskun lähettäjien kuin vastaanottajien keskuudessa. Merkittävimmät hyödyt saavutetaan ajan- sekä kustannustensäästöissä. Yritysten välillä verkkolaskut siirtyvät suoraan laskuttajan järjestelmästä vastaanottajan järjestelmään eikä laskujen manuaalisia tallennuksia näin ollen tarvita. Tämä taas vähentää manuaalisten tallennusvirheiden syntymistä. Varsinkin suurissa yrityksissä, joissa laskuja lähtee ja vastaanotetaan päivässä suuria määriä, verkkolaskut mahdollistavat myös suuria kustannussäästöjä. Kustannussäästöjä syntyy, kun esimerkiksi tulostus- ja postituskustannukset vähenevät. (Suomen yrittäjät; Keskuskauppakamari 2011.)

Verkkolaskun myötä myös asiakaspalvelu paranee ja sen käyttö antaa yrityksistä kehittyneen ja edistyneen kuvan. Laskun lähettäjän kannalta verkkolaskutus mahdollistaa lyhyemmät maksuajat, kun verkkolasku on perillä vastaanottajalla nopeammin kuin paperinen lasku. Toisaalta vastaanottajan kannalta laskun kierrätys nopeutuu ja maksun viivästymisiltä vältytään. Verkkolasku on myös ympäristöystävällinen tapa, koska se vähentää tulostamisen tarvetta ja näin alentaa paperin sekä sähkön käyttöä yrityksessä. (Suomen yrittäjät.)

2.3.2 Verkkolaskun käytön hidasteet

Verkkolaskutuksen hyvistä puolista huolimatta, se ei ole lähtenyt alun innostuksen jälkeen suureen nousuun. Kuten opinnäytetyön johdannossa kerrottiin, Helsingin seudun kauppakamarin pk-yrityksille tekemän tutkimuksen mukaan verkkolaskutus on kasvanut viidessä vuodessa vain muutaman prosenttiyksikön. Mistä siis johtuu, että verkkolaskutuksen kasvu on jämähtänyt paikoilleen?

Yksi syy on ehdottomasti, että pienessä yrityksessä, jossa laskuja lähetetään ja vastaanotetaan kuukaudessa vain kymmeniä, ei säästöjä verkkolaskutukseen siirtymisessä nähdä. Jos vanha ohjelmisto ei tue verkkolaskutusta, investointi uuteen ohjelmistoon saattaakin koitua hyötyjä kalliimmaksi. On myös usein työlästä etsiä laajasta palvelun tarjoajien listalta itsel-

leen se paras ja kustannustehokkain vaihtoehto. Pienen yrityksen resurssit eivät tähän useinkaan riitä. Verkkolaskutukseen siirryttäessä tulisi myös ottaa huomioon, että laskun lähettäjän ja vastaanottajan tietojärjestelmät tukevat toisiaan, jotta verkkolaskutuksen hyödyistä päästään nauttimaan todellisuudessa. (Kurki, Lahtinen & Lindfors 2011, 8-9.)

Haasteena verkkolaskun käytölle voidaan sanoa olevan myös verkkolaskuvälittäjien yhteistyössä ilmenevät ongelmat. Yrityksen halutessa vastaanottaa verkkolaskuja operaattorien kautta, tarvitsee yrityksen tehdä sopimus yhden tai useamman pankin kanssa. Pankkien verkkoon ei voida ottaa operaattoria, joilla ei ole pankkitoimilupaa nykyisen maksupalveluja koskevan lainsäädännön vuoksi. Eri verkkolaskuvälittäjien toiminnan ja käytänteiden yhtenäistämisellä olisikin varmasti positiivinen vaikutus verkkolaskujen lisääntymisen kannalta. (Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta 2009, 17.)

Ohjelmistotalo Baswaren teettämässä tutkimuksessa selvitettiin yritysten verkkolaskutusten tilaa. Tutkimus toteutettiin organisaatioiden taloudesta ja hankintatoimesta vastaaville henkilöille. Tutkimuksen mukaan organisaatioiden verkkolaskutukseen siirtymisen tiellä on esimerkiksi se, että kaikkiin lähetyksratkaisuihin kuten Finvoice-muotoon, ei ole mahdollista lisätä liitettä. Monet yritysten laskutusjärjestelmistä ei myöskään tue verkkolaskujen lähetystä. Tutkimustulosten mukaan yritysten verkkolaskutukseen siirtymisen hidasteena on myös se, että yrityksillä on paljon yksityishenkilöitä asiakkaina. Organisaatioita työllistävät näiden lisäksi paljon asiakkaiden ja toimittajien tiedottaminen verkkolaskutukseen siirtymisestä. (Basware Corporation 2009.)

2.3.3 Verkkolaskutusta edistävät seikat

Maija Kankkunen esittää opinnäytetyössään verkkolaskutuksen käyttöönottoa edistäviä toimia. Näitä ovat muun muassa se, että Suomen laki ei aseta esteitä verkkolaskutukselle. Vuonna 1997 tullut uusi kirjanpitolaki mahdollisti sähköisen taloushallinnon kehittymisen, kun tositteiden sähköinen arkistointi otettiin osaksi ohjeistusta. Tutkimuksessaan Kankkunen myös mainitsee Suomen olevan Internetin käytön ykkösmaa sekä Suomen pankkien yhtenäiset pankkistandardit, jotka mahdollistavat nopean pankkien välisen maksuliikenteen sekä laskuviitteiden mahdollistaman laskujen automaattisen käsittelyn. Myös näillä seikoilla on ollut positiivinen vaikutus verkkolaskutuksen kehittymiselle. (Kankkunen 2009, 31.)

Suomessa on aloitettu viime vuosina erilaisia sähköistä laskutusta kehittäviä toimenpiteitä. Vuonna 2008 kesällä aloitettiin eri osapuolten kanssa yhteinen kehitysprojekti VEKE 1, joka päättyi seuraavan vuoden helmikuussa. Projektin aikana eri osapuolet pyrkivät ratkomaan pahimpia verkkolaskutukseen liittyviä ongelmia. Projekti muodostui kuudesta osa projektista, jotka olivat:

1. Verkkolaskuformaattien soveltamisohjeiden selkeyttäminen ja yhteensovittaminen, johon valittiin kaksi yleisintä formaattia, TEPSSXML ja FInvoice. Projektin avulla parannettiin yhteentoimivuutta sekä muunnosvirheiden määrää laskun välitysketjussa.
2. Soveltamisohjeiden pohjalta tietosisältöjen luokittelu, jossa määritellään laskun minimisisältö ja kaksi laajempaa kategoriaa sekä näiden tietosisältö. Projektissa lähdettiin liikkeelle erilaisten yritysten laskutus tarpeiden luokittelusta, joiden kautta eri kategoriat syntyivät.
3. Verkkolaskutukseen liittyvien oppaiden ja ohjeistusten päivittäminen. Projektin aikana huomattiin tarve Verkkolaskufoorumi-sivuston uusimiseen, jonka tavoitteena oli tehokkaampi sisällöntuotanto, päivittäminen sekä saatavuuden helpottaminen.
4. Verkkolaskuosoitteiston parantaminen, jossa käytiin läpi tärkeimmät kehityskohdeet.
5. Verkkolaskutuksen testauspalvelu, jossa ohjelmistotalot voivat testata ohjelman toiminnallisuutta ennen ohjelman asennusta asiakkaalle.
6. Nykyisen sopimuskäytännön kehittäminen.

(Tilisanomat 2009.)

Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta perusti vuonna 2008 sähköisen laskutuksen työryhmän, jonka tavoitteena on ollut saada sähköisen laskutuksen merkittävä lisääntyminen vuoteen 2011 mennessä lisäämällä yritysten ja kuluttajien välistä sähköistä laskutusta. Työryhmä on laatinut vuonna 2009 julkaistun loppuraportin, jossa ilmenee sähköisen laskutuksen käytön keskeisimmät ongelmat ja ratkaisut näihin sekä eri sähköisen laskutuksen toimijoiden roolit. (Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta.)

Sähköisen laskutuksen työryhmä esittää raportissaan toimenpiteet verkkolaskun edistämiseen seuraavanlaisia kehittämiskeinoja pk-yritysten verkkolaskutuksen lisäämiseen:

- Verkkolaskufoorumissa laaditaan toimintamalli, jota noudattamalla pk-yritys voi varmistua, että toisistaan poikkeavista formaateista ja operaattorikohtaisista poikkeavista menettelytavoista huolimatta pk-yritysten lähettämät laskut menevät varmasti ja joustavasti perille.
- Verkkolaskufoorumi toteuttaa objektiivisen vertailun verkkolaskutuksen vaihtoehtojen sisällöistä, palvelun hinnoista sekä näiden palvelujen tukipalveluista.
- Verkkolaskutuksen tulee olla yhteensopiva yrityksen muiden tietojärjestelmien kanssa.

- Verkkolaskutuksen siirtymisen kustannukset tulisi olla mahdollisimman pienet; mieluiten pk-yrityksen pitäisi päästä verkkolaskutukseen ilman minkäänlaisia investointikustannuksia.
- Kuntien tulee konkreettisesti tukea alueensa pk-yrityksiä verkkolaskuun siirtymisessä ja näin kytkeä verkkolasku osaksi elinkeinopolitiikkaansa.

(Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta 2009, 29.)

Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus, TIEKE, on perustanut web-sivustolleen verkkolaskufoorumin, jonka tavoitteena on liittää verkkolaskutuksen kehittäjät, ohjelmistotoimittajat, asiantuntijat ja asiakkaat helposti yhteen. Jäsenyys on maksullinen ja vuonna 2010 siihen kuului 90 jäsentä. Jäsenilleen sivusto tarjoaa verkkolaskuseminaareja sekä ylläpitää verkkolasku rekisteriä, josta löytyy tällä hetkellä noin 40 000 verkkolaskua vastaanottavan ja/tai lähettävän yrityksen tiedot. Sivusto tarjoaa maksuttomana palveluna erilaisia verkkolaskuoppaita, palveluntarjonnan esittelyjä sekä ajankohtaista tietoa verkkolaskutuksesta. (Kurki ym. 2011, 14-15.)

Valtionhallinto on myös toiminut esimerkkinä verkkolaskutukseen siirtymisessä. Vuoden 2010 alusta se on vastaanottanut ainoastaan sähköisiä laskuja. Tällä on ollut myös merkittävät julkisten varojen säästöt, sillä valtionhallinto vastaanottaa vuodessa 1,9 miljoonaa laskua. (Kurki ym. 2011, 14.)

3 Kirjanpitolautakunnan yleisohje 2011

Kirjanpitolautakunta on antanut 1.2.2011 yleisohjeen kirjanpidon menetelmistä ja aineistosta. Yleisohjeessa määritellään kirjanpidon perustana toimivan tosineistön sisällön ja sen säilyttämiseen liittyviä seikkoja sekä ohjeistaa kirjanpidon laadinnassa käytettävistä menetelmistä. Yleisohjetta voidaan soveltaa eri menetelmillä laadittuihin kirjanpitoihin. Koska yrityksillä on tällä hetkellä käytössä hyvin erityyppisiä teknisiä ratkaisuja, ei yleisohje voi määrittää tarkkoja ratkaisumalleja, vaan esittää kirjanpitolain yleiset vaatimukset.

Yleisohjeen perustana toimivat kirjanpitolaki 1336/1997, kauppa- ja teollisuusministeriön päätös 47/1998 kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä (jäljempänä Menetelmäpäätös) sekä 49/1998 kirjanpitoaineiston tilapäisestä säilyttämisestä ulkomailla.

(Kirjanpitolautakunnan yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista 1.2.2011, 3.)

Koska tehtävänäni on selvittää toimiiko kohdeyritys myyntilaskuprosessissaan kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mukaisesti, käsitelen työssäni ainoastaan kirjanpitolautakunnan

antamia ohjeistuksia myyntitapahtumiin liittyen. Seuraavissa kappaleissa käyn läpi kirjanpitolautakunnan antamaa ohjeistusta tositteiden tietosisällön ja niiden säilyttämiseen liittyvistä ohjeistuksista.

3.1 Tositteen tietosisältö

Yleisohjeessa käydään läpi tositteiden tietosisältöä koskevia ohjeita. Ohjeistuksessa mainitaan:

”Tositteesta tulee käydä selville ainakin tositteen antajan nimi, liiketapahtuman sisältö ja rahamäärä.”

Kirjanpidon tositteesta tulee myös käydä ilmi päiväys sekä tositteen yksilöivä numero. Yleisohjeessa määritellään myös, että tositteen tulee tietosisällöltään olla niin yksityiskohtainen, että sen perusteella voidaan laatia kirjanpitomerkintä. Toisen taloushallinnon työntekijän tulee myös olla mahdollista toistaa alkuperäinen kirjaus muuttumattomana sen tietosisällön pohjalta.

Tositeaineistoa määritetään myös muissa laeissa kuin kirjanpitolautakunnan antamassa yleisohjeessa. Näitä lakeja ovat arvonlisäverolaki 1501/1993, arvonlisäverotus 50/1994, valmistusverolaki 182/2010, valmistusveroasetus 1546/1992 sekä ennakkoperintäasetus 1124/1996, jotka jätän tässä työssäni käsittelemättä sen tarkemmin.

(Kirjanpitolautakunnan yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista 1.2.2011, 6-7.)

3.2 Tositteiden laatiminen ja käsittely

Kauppa- ja teollisuusministeriön Menetelmäpäätös määrittelee, että paperilta kuvatun tositteen tulee olla tulostettavissa paperille samanlaisena kuin alkuperäinen tosite on ollut värejä lukuun ottamatta. Koneella tehdyn tositteen taas tulee olla tulostettavissa paperille muuttumattomana niin, että kaikki mitä on säädetty kirjanpitolaissa tai muissa laeissa tositteiden osalta täyttyy. Tällöin tositteen ei tarvitse vastata ulkonäöltä tai muodolta täysin alkuperäistä koneella laadittua tositetta, mutta tositteen tietojen tulee olla tarvittaessa saatavissa koneen näytölle samansisältöisenä kuin se on paperisena.

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa annetaan ohjeita myös entistä monimuotoisempaan tositteiden laatimis- ja säilyttämistapaan uusien tietojärjestelmien kehityksen myötä. Ohjeessa kerrotaan:

”Tosite voi muodostua yhdestä tai useammasta asiakirjasta, tiedostosta tai niiden osista. Tosite voi olla esimerkiksi paperinen lasku, XML- tai html-tiedostomuodossa oleva verkkolasku, skannattu kuvatiedosto, tekstitiedosto tai tietokantaan tallennettu tietokokonaisuus, josta voidaan tuottaa tositteen tiedot.” Silloin, kun tosite muodostuu useammasta tiedostosta, tulee näiden yhteys olla selkeästi kerrottu.

Luovutettu tai vastaanotettu tosite voidaan muuttaa teknillisiltä ominaisuuksiltaan myyjän, ostajan tai esimerkiksi verkkolaskuoperaattorin toimesta. Myyjä voi esimerkiksi lähettää verkkolaskun Finvoice-muodossa, jonka verkkolaskuoperaattori muuttaa ostajan tarpeiden mukaan paperiseksi laskuksi tai esimerkiksi TEAPPS-verkkolaskumuotoon. Tositteet voidaan muuttaa myös pysyvää säilyttämistä varten. Esimerkiksi laskun tallennusmuoto voidaan muuttaa xml-tiedostomuodosta html- tai pdf-muotoon.

(Kirjanpitolausokunnan yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista 1.2.2011, 7-8.)

3.3 Tositteiden säilyttämistä koskevat ohjeet

Kirjanpitolausokunnan yleisohjeessa annetaan ohjeita myös tositteiden säilyttämiseen koskeviin seikkoihin. Tilikauden tositteet tulee säilyttää kuusi vuotta sen vuoden lopusta, kun tilikausi on päättynyt. Nämä tulee säilyttää niin, että tositteiden ja kirjausmerkintöjen yhteys voidaan helposti havaita.

Ohjeessa määritellään tositteiden säilyttämisestä myös tilikauden aikana. Tällöin tositteet tulee säilyttää kahdella koneellisella tietovälineellä. Jos tositteet säilytetään myös paperisena, riittää tämän lisäksi yksi koneellinen tietoväline. Säilytettävä tietoväline voi olla sellainen, johon tietoja voidaan tallentaa uudestaan. Tietovälineet eivät saa olla välittömässä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee olla säilytettynä erillisissä turvallisissa tiloissa. Toinen tietoväline voi olla esimerkiksi varmuuskopio tietokannasta. Tällöin esimerkiksi kirjanpito-ohjelman asennukseen käytettävä CD tulee säilyttää eri tilassa kuin, missä varsinainen kirjanpito-ohjelma sijaitsee. Näiden tietovälineiden toiminta ja oikeellisuus on tarkistettava säännöllisesti sekä tietovälineessä tulee näkyä, koska aineisto on tallennettu järjestelmään.

(Kirjanpitolausokunnan yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista 1.2.2011, 23-27.)

3.4 Myyntilaskun tiedot

Kirjanpitolaissa määritellään laskulle tarkat sisältövaatimukset. Näitä ovat:

- laskun antamispäivä

- laskun yksilöivä tunniste
- arvonlisäverotunniste, jolla tavarat tai palvelut on myyty
- ostajan arvonlisäverotunniste, jos ostaja on ostosta verovelvollinen
- myyjän ja ostajan nimi ja osoite
- tavaroiden toimitus- tai palvelujen suorituspäivä sekä ennakkomaksun maksupäivä, jos se voidaan määrittää tai se ei ole sama kuin laskun antamispäivä
- veron peruste kunkin verokannan tai verottomuuden osalta, yksikköhinta sekä annetut alennukset tai hyvitykset, jos niitä ei ole otettu huomioon yksikkö hinnassa
- verokanta
- suoritettavan veron määrä euroissa
- jos uudella laskulla muutetaan vanhaa laskua, viittaus aikaisempaan laskuun.

Kevennetyt säännökset koskevat esimerkiksi loppusummaltaan 250 euron suuruisia laskuja sekä vähittäiskaupassa tai siihen rinnastettavassa kaupassa, jossa myydään lähes pelkästään yksityishenkilöille. Näissä laskuissa tulee olla seuraavat tiedot:

- laskun antamispäivä
- myyjän nimi ja alv-tunniste
- myytyjen tavaroiden määrä ja niiden luonne sekä palvelujen luonne
- suoritettavan veron määrä verokannoittain tai veron peruste verokannoittain.

Hyvä kirjanpito tapa edellyttää, että laskulla tavarat yksilöidään käyttämällä kaupallista tunnusta tai tavaroiden nimeä. Myös palvelut yksilöidään mainitsemalla palvelun tyyppi. Tavara ja palvelu voidaan yksilöidä myös kooditunnuksella, joka on niin myyjän, ostajan tarvittaessa myös verohallinnon tiedossa. Jos koodiselite on erillinen, tulee se säilyttää laskun tavoin. Kuvaukseksi riittää myös viittaus sopimukseen, tilaukseen tai ostajalle toimitettuun tuoteluetteloon. Jos palvelun luonne tulee ilmi vain laskun liitteestä, tulee tämä liite säilyttää osana sekä ostajan että myyjän kirjanpitoaineistoa.

(Kirjanpitolausokunnan yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista 1.2.2011, 35-37.)

4 Case - Oy Vallila Interior Ab

Seuraavissa kappaleissa tarkastelen Oy Vallila Interior Ab:n myyntilaskutusprosessia sekä keräyksen yrityksen taustasta ja sen harjoittamasta liiketoiminnasta. Tiedot keräsin haastattelemalla yrityksen myyntilaskutuksesta vastaavaa henkilöä 4.11.2011 (Voutilainen 2011) sekä osto- reskontrasta vastaavaa henkilöä (Nieminen 2012). Tietoja olen myös hankkinut havainnoinnin kautta toimiessani yrityksessä kesätoissa. Seuraavissa kappaleissa tulen myös kertomaan yri-

tyksen asiakkaille tehdystä kyselystä, jonka tavoitteena oli selvittää yrityksen asiakkaiden valmiutta verkkolaskujen vastaanottamiseen.

4.1 Yrityskuvaus

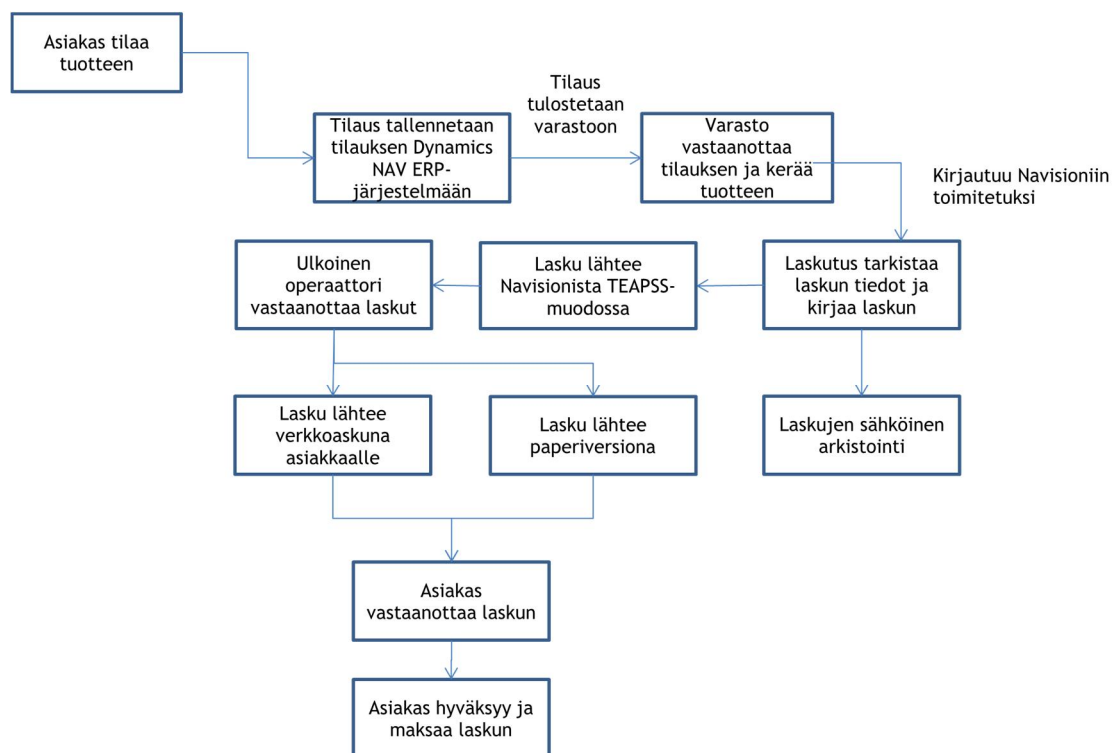
Vallila on sisustusalan konserni, jonka ydintoiminta perustuu kokonaisvaltaiseen sisustusurakointiin sekä tekstiilien, mattojen, kalusteiden ja valaisimien tukku- ja maahantuontiin. Vallila on perheyritys, joka perustettiin vuonna 1935. Alun perin yritys toimi tekstiilikutomona ja on sittemmin kasvanut tämän hetken noin 130 työntekijän konserniin. Konsernin liikevaihto oli vuonna 2010 36 945 672,67 €. (Vallila Interior.) Yrityksen keskeisimpiä voimavaroja ovat ammattitaitoinen palvelu ja tehokas ostotoiminta, innovatiivinen luovuus sekä kyky uudistua ajan hengessä.

Vallila Interiorilla on oma tukkumallisto, joka muodostuu metrikankaista sekä valmisverhoista, tyynynpäällisistä, vahakankaista, pöytäliinoista sekä matoista. Tuotteita myyvät laajasti eri Vallila Shopit sekä Vallilan oma myymälä. Mallistolla on omat kuosisuunnittelijat, jotka luovat uudet kuosit joka syksy ja kevät vaihtuviin mallistoihin. Viime vuosina Vallila on panostanut myös tukkumalliston vientiin. (Vallila Interior.)

Tukkuliiketoiminnan ohella Vallila Interior on keskittynyt myös niin julkisten kuin yksityisten tilojen projektisustamiseen sekä tekstiilien, mattojen, kalusteiden ja valaisimien maahantuontiin. Projektikohteita ovat esimerkiksi ravintolat, hotellit, toimistotilat ja risteilyalukset. Projektiliiketoimintaa harjoittaa myös Vallila konserniin kuuluva Vallila Interior International, jolla on tytäryhtiöt Venäjällä, Ukrainassa sekä Baltian maissa. (Vallila Interior.)

4.2 Tukkuliiketoiminnan myyntilaskutusprosessi

Vallila Interior käyttää toiminnassaan Microsoft Dynamics NAV ERP-toiminnanohjausjärjestelmää. Dynamics NAV on käytössä koko yhtiön toimitusketjun hallinnassa sekä taloushallinnossa. Tukkuliiketoiminnan myyntilaskutusprosessi alkaa asiakkaan tilauksella, jonka jälkeen tilaus tallennetaan NAV:n. Tämän jälkeen tilauksesta tulostetaan lähete varastoon, jonka mukaan varasto kerää ja lähettää tuotteet asiakkaalle. Kun tilaus on lähtenyt asiakkaalle, kirjautuu tilaus NAV:ssa toimitetuksi. Tämän jälkeen myyntilaskutus tarkistaa tilauksen tiedot ja laskuttaa asiakasta. Alla oleva kaavio on kuvattu tästä yrityksen tukkupuolen näkökulmasta.

Kuvio 3: Oy Vallila Interior Ab tukkuliiketoiminnan myyntilaskuprosessi

Kirjatut myyntilaskut lähetetään päivittäin NAV:sta TEAPPS muotoisena Baswarelle, joka välittää ne verkkolaskuna asiakkaalle tai tulostuspalveluun. Navisionista laskut lähtevät yrityksen verkkoasemalla olevaan kansioon, josta Basware noutaa laskut. Baswaren Business Transactions palvelun avulla laskut muunnetaan sähköiseen muotoon ja se välittää nämä laskut joko asiakkaan ostolaskujen käsittelyjärjestelmään, verkkolaskuoperaattorille tai tulostuspalveluun. Palvelu myös muuntaa laskut aina vastaanottajan haluamaan esitysmuotoon. Transaction palvelun myötä myös laskun kuva välittyy asiakkaille. (Basware 2011.) Jos lasku ei lähde asiakkaalle verkkolaskun muodossa, Basware tulostaa ja lähettää laskut paperiversiona asiakkaille.

4.2.1 Myyntilaskujen laatiminen ja säilytys

Vallila Interiorissa laskut tallentuvat automaattisesti Navision ERP-toiminnanohjausjärjestelmään, joka toimii osaltaan yhtenä pysyväisarkistona. Yrityksen palvelimen kaikista tiedostoista otetaan myös joka päivä varmistus. Varmistusjärjestelmä on kopioitu kahteen eri koneeseen, jotka on replikoitu keskenään. Näin ollen varmistukset ovat molemmissa järjestelmissä. Varmistuksista otetaan myös kerran kuukaudessa nauha säilytykseen. Varmistusjärjestelmän lisäksi kirjanpidosta otetaan erillinen vuosivarmennus kirjanpitolain ja KILA:n yleisohjeen edellyttämään pitkäaikaiseen arkistointiin.

Microsoft Dynamics NAV ERP-toiminnanohjausjärjestelmässä tehty lasku saadaan esitettyä tietokoneen kuvaruudulla samansisältöisenä ja ulkonäöltään vastaavana kuin paperilla kuvattu lasku. Kun hyvitetään aikaisempaa laskua, uudessa laskussa kerrotaan, mihin laskuun hyvitys kohdistuu. Tämä tehdään kirjoittamalla aikaisemman laskun laskunumero hyvityslaskun loppuun. Tällöin näiden kahden tositteen yhteys on selkeästi nähtävissä Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen vaatimalla tavalla.

Näiltä osin Vallila Interior toimii siis kirjanpitolautakunnan yleisohjeen ohjeistamalla tavalla. Yrityksestä lähtevät verkkolaskut lähtevät TEAPSS-muodossa, jonka jälkeen ne saatetaan muuttaa vastaanottajan tarpeiden mukaisiksi verkkolaskuiksi tai paperiseksi laskuksi. Myös tässä toimitaan KILA:n ohjeiden mukaisesti.

4.2.2 Myyntilaskun tietosisältö

Liitteessä yksi nähdään esimerkki Vallila Interiorin myyntilaskusta. Lasku sisältää kaikki kirjanpitolautakunnan myyntilaskulta vaadittavat tiedot. Laskusta selviää laskun antamispäivä, eräpäivä sekä tilauspäivämäärä. Laskussa näkyy laskun yksilöivä tunniste sekä arvonlisäverotunniste, jolla tavarat on myyty. Tavarat on myös yksilöity käyttämällä kooditunnusta sekä tuotteen nimeä. Laskussa ilmoitetaan myös tuotteen yksikköhinta, aleprosentti sekä lopullinen summa ilman arvonlisäveroa ja arvonlisäveron kanssa. Myös arvonlisäveron määrä on laskussa ilmoitettu. Laskussa näkyy sekä ostajan että myyjän nimi- ja osoitetiedot. Jos kyseessä olisi hyvityslasku, laskussa mainittaisiin, mihin laskuun hyvitys kohdistuu.

Muita laskussa näkyviä tietoja, joita kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa ei määritellä ovat maksuehto, viivästyskorko sekä toimitusehto ja -tapa. Laskussa on myös viite- ja merkkien- töt, joihin voidaan kirjoittaa tarkempia tietoja, esimerkiksi ostajan tilausnumero.

Toisinaan Vallila Interior laskuttaa sen oman myymälän asiakkaita, jotka ovat pääosin kaikki yksityisasiakkaita. Tällöin Vallila Interior voi toimia kevennettyjen säännösten mukaan, jolloin laskuun ei tarvitse kuin mainita myytyjen tavaroiden tai palvelujen luonne sekä tavaroiden määrä. Muuten yritykseltä lähtevä lasku vastaa samaa ulkomuotoa kuin muutkin laskut.

4.3 Tutkimus yrityksen asiakkaiden verkkolaskujen vastaanotosta

Tutkiessani Vallila Interiorin asiakkaiden verkkolaskujen vastaanottomahdollisuuksia käytin otantamenetelmänä harkinnanvaraista otantaa, jossa havaintoyksiköt valitaan tarkan harkinnan mukaan eikä otantaa tehdä tilastollisin menetelmin. Näiden valittujen havaintoyksiköiden uskotaan edustavan näin perusjoukkoa kaikkein parhaiten. Tätä otantamenetelmää käytetään usein esimerkiksi esitutkimuksessa. (Kananen J. 2011, 69.) Tutkimustavan valitsin, koska

asiakkaita valitessani käytin hyödykseni yrityksen tietojärjestelmää ja siellä sijaitsevaa asiakasrekisteriä. Tietojärjestelmässä on kuitenkin myös paljon asiakkaita, joille yritys ei ole myynyt moneen vuoteen. Jos siis olisin käyttänyt tutkimuksessani esimerkiksi satunnaisotantaa, olisi kysely saattanut lähteä asiakkaille, jotka eivät toimi enää yrityksen asiakkaina. Kysely myös toteutettiin pelkästään paperisen laskun vastaanottaville asiakkaille, koska tavoitteena on lisäksi selvittää syitä, mikseivät nämä asiakkaat ole siirtyneet vastaanottamaan Vallila Interiorilta verkkolaskuja.

Kyselyn toteuttaminen kvalitatiivisella menetelmällä ei myöskään olisi ollut mielestäni tässä tilanteessa tarkoituksenmukainen, koska olisi ollut vaikeaa rajata tutkimusjoukko pienempään otantaan. Kysymykset ovat myös pääosin monivalintoja, sillä avoimet kysymykset voisivat osaltaan vaikuttaa otoksen kokoon, koska vastaajat eivät usein jaksa paneutua pitkäksi aikaa kysymykseen vastaamiseen. Suuremmalla otoksella saatiin myös välitettyä tietoa Vallila Interiorin verkkolaskujen lähetyshmahdollisuudesta.

4.3.1 Tutkimuksen toteutus

Yrityksellä on sekä tukku- ja projektiasiakkaita, mutta rajasin kyselyn tehtäväksi pelkästään yrityksen tukkuasiakkaille. Tukkupuolen asiakkaat rajasin vielä käsittämään yrityksestä säännöllisesti ostaviin asiakkaisiin. Kyselyn ulkopuolelle jätin asiakkaat, jotka eivät ole ostaneet kuluvan vuoden aikana sekä ne asiakkaat, joiden myynti on alittanut tuhat euroa tämän vuoden aikana. Projektipuolen asiakkaita ovat esimerkiksi niin suuret hotellit kuin kuluttajaasiakkaat, mutta heidän ostonsa ovat usein yksittäisiä tai satunnaisia, joten kyselyn toteuttaminen heille ei tuntunut tarkoituksenmukaiselta.

Useat tukkupuolen asiakkaat ovat pieniä yrityksiä, mutta joukossa on myös muutamia suurempia yrityksiä. Kysely oli kuitenkin tärkeää toteuttaa kaikille yrityksestä säännöllisesti ostaville asiakkaille koosta riippumatta, jotta saataisiin riittävän kattava otos. Kysely toteutettiin yhteensä 104 asiakkaalle.

Kysely toteutettiin Lauren e-lomakkeella. Internetissä täytettävä kysely oli ainoa tapa kyselyn toteuttamiseen, koska kustannukset olisivat nousseet liian korkeiksi postin välityksellä tehdyllä suorittamistavalla. Nykyään sähköpostien määrä yrityksissä on todella suuri, jolloin kysely saattaa helposti hukkua muiden postien joukkoon. Kyselyä tehtäessä oli myös vaarana, että siihen ei vastata heti, jolloin siihen vastaaminen helposti unohdetaan. Nämä vähentävät tietysti itsessään vastaajien määrää, jolloin tuloksen luottamuksellisuus heikkenee. Lähetinkin muistutusviestin asiakkaille viikon päästä kyselyn lähettämisestä, jonka avulla toivoin vastajakadon olevan pienempi.

Kyselylomakkeen tarkoituksena oli olla tarpeeksi yksinkertainen, johon asiakkaiden olisi helppo vastata (Liite 2). Laadin kyselylomakkeen niin, että vastaajat voivat valita vain yhden annetuista vaihtoehdoista. Näin saatiin vähennettyä riskiä, että vastaajat valitsisivat useamman kohdan, jolloin vastaus pitäisi hylätä. E-lomakkeen avulla oli myös mahdollista valita vain tietyt kysymykset pakollisiksi. Kaikkia vastauskenttiä ei voitu kuitenkaan valita pakolliseksi, koska esimerkiksi, jos asiakkaan on mahdollista vastaanottaa verkkolaskuja, ei hänen tarvitse vastata kysymykseen koska verkkolaskutukseen ollaan siirtymässä. Kyselylomakkeen yksinkertaisen vastaamisen lisäksi, toivoin sähköpostin mukana lähteneen saatekirjeen, nostavan vastaajamäärää (Liite 3).

Kyselylomakkeessa on hyvä selvittää yrityksen koko, jotta vastauksia on helpompi tulkita ja analysoida. Myös tieto, kuinka paljon yritys keskimäärin vastaanottaa laskuja päivässä, auttaa tulosten analysoinnissa. Suuri osa asiakkaista, jolle kysely lähetettiin, on pieniä yrityksiä, joten tällä oli oleellisesti vaikutusta tutkimustuloksiin.

Tutkimuksessa halusin selvittää yrityksen asiakkaiden verkkolaskujen vastaanottomahdollisuutta. Kuten alussa mainitsin verkkolaskujen lähetyksen siirtymisestä tiedotettiin vain sataa suurinta asiakasta. Näin ollen on mahdollista, että yrityksellä on asiakkaita, jotka pystyisivät vastaanottamaan verkkolaskuja, mutta eivät tiedä tästä mahdollisuudesta. Näin kyselystä myös hyödytään, jos uusia verkkolaskuasiakkaita saataisiin tätä kautta.

Jos asiakas ei vielä vastaanota verkkolaskuja ollenkaan, selvitin syitä, miksei verkkolaskutukseen ole siirrytty. Selvitin myös, onko yrityksellä suunnitelmissa lähitulevaisuudessa siirtyminen verkkolaskujen vastaanottoon. Jos yrityksen asiakkaita on siirtymässä lähitulevaisuudessa verkkolaskutukseen, voidaan olettaa että myös lähtevien verkkolaskujen määrä tulee lisääntymään yrityksessä. Selvittämällä yrityksen asiakkaiden mielipidettä, mikä olisi paras keino verkkolaskujen lisäämiseen yritysten välillä, voi yritys miettiä tämän osa-alueen kehittämistä omalta osaltaan.

4.3.2 Tutkimustulosten reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimustulosten reliabiliteetti ja validiteetti mittaavat tutkimuksen luotettavuutta ja laatua. Validiteetilla tarkoitetaan, että tutkimuksessa mitataan tutkimusongelman kannalta oikeita asioita. Reliabiliteetti taas mittaa tutkimustuloksen pysyvyyttä. Tällä tarkoitetaan, että käytetty mittari tuottaa samat tulokset eri mittauskerroilla eivätkä tulokset perustu sattumaan. (Kananen 2011, 118-119.)

Tutkimusongelmani oli, mikseivät Vallila Interiorin asiakkaat ole ottaneet verkkolaskutusta käyttöönsä sekä miten lähtevien verkkolaskujen määrää saataisiin lisättyä. Mielestäni kyselyn kysymykset tukevat näitä tutkittavia asioita. Toisaalta yhdessä kysymyksessä on sattunut virhe, joka osaltaan heikentää tutkittavaa asiaa. Kysyessäni, mikä on suurin este tai haaste verkkolaskujen vastaanottamiseen, yksi antamistani vaihtoehdoista oli, että nykyinen ohjelmisto ei tue verkkolaskujen lähettämistä. Todellisuudessa vaihtoehdon kuului olla että, nykyinen ohjelmisto ei tue verkkolaskujen vastaanottamista. Näin ollen kyseisen kysymyksen tulkinnassa minun täytyy olla kriittinen tämän vaihtoehdon kohdalla. Toisaalta on todennäköistä, että jos yrityksen ohjelmisto ei tue verkkolaskujen lähettämistä ei myöskään verkkolaskujen vastaanotto ole mahdollista.

Kyselyä laatiessani halusin, että kyselyyn olisi mahdollisimman helppo ja nopea vastata. Pyrin karsimaan kysymyslistalta kaikki epäoleelliset kysymykset, joilla ei olisi yrityksen tai tutkittavan asian kannalta merkitystä. Tutkimustuloksia analysoidessani huomasin kuitenkin, että kysymyksiä olisi voinut olla hieman enemmän. Olisin voinut enemmän tutkia yrityksen kokoa esimerkiksi liikevaihdon perusteella. Myös antamani henkilöstömäärät olisin voinut luokitella pienemmiksi. Esimerkiksi luokkaan 11-50 mahtuu melko paljon erikokoisia yrityksiä ja luokan jakauma voi olla harhaanjohtava. Minun olisikin kannattanut tehdä jako huomattavasti pienempiin luokkiin.

Jo kyselyä laatiessani tiesin, että vastaajamäärä saattaa jäädä pieneksi. Kysely laadittiin e-lomakkeena ja lähetettiin Vallila Interiorin asiakkaille sähköpostin välityksellä. Nykyisin yrityksissä sähköpostien määrät ovat kuitenkin usein hyvin suuret, joten tuntemattomalta tullut sähköposti saattaa helposti hukkuu muiden viestien joukkoon tai vastaanottaja unohtaa vastata kyselyyn. Vastaajamäärää pyrin lisäämään sillä, että lähetin kyselyn yrityksen sähköpostista sekä viikon päästä kyselyn jättämisestä laitoin muistutusviestin. Kyselyn mukana lähteneessä saatekirjeessä painotin kyselyn helppoutta ja nopeaa vastaamista. Muistutusviestin jälkeen sainkin vielä muutamia vastauksia lisää.

Vastaajamäärän jäädessä suhteellisen pieneksi myös työn reliabiliteetti kärsi ja ei voida tehdä suuria yleistyksiä. Koska vastaajamäärä jäi suhteellisen pieneksi, oli mielestäni järkevää tut-

kimustuloksia analysoidessa kertoa niin määrällinen kuin prosentuaalinen vastausten jakauma. Pelkästään prosentuaalinen jakauma antaisi mielestäni tutkimuksessa virheellisen kuvan todellisesta vastaajamäärästä, koska vastaajamäärä jäi alle sadan. Kun kerrotaan myös vastausten määrällinen jakauma annetaan tutkimuksesta realistinen kuva. Koska suurin osa vastanneista oli pieniä yrityksiä, kokoluokaltaan alle kymmenen hengen yrityksiä, en voinut tutkia esimerkiksi yrityksen koon vaikutusta verkkolaskujen vastaanottamiseen. Myöskään erilaisten korrelaatioiden tutkiminen ei näin ollen ollut järkevää.

Kyselyn tuloksiin vaikutti myös se, että e-lomakkeella pystyin luomaan vain osan kysymyksistä pakollisiksi. Jos vastaajan on mahdollista vastaanottaa verkkolaskuja, hän siirtyi kysymykseen kuusi, mutta jos vastaanotto ei ole mahdollista tuli hänen vastata myös seuraaviin kysymyksiin. Näitä kysymyksiä en kuitenkaan voinut lukita pakollisiksi syystä, että osa vastanneista siirtyi suoraan kysymykseen kuusi. Näin ollen en pystynyt kontrolloimaan, että kaikki vastaajat, jotka eivät vastaanota verkkolaskuja, vastaisivat näihin kysymyksiin. Kaksi vastaajista jättikin vastaamatta kysymyksiin neljä ja viisi.

Tutkimustulokseni on jonkin verran verrattavissa aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin. Toisaalta kaikkia tuloksia on vaikea verrata keskenään, sillä kysymykset vaihtelevat jonkin verran tutkimukseni sekä aikaisempien tutkimusten välillä. Kuitenkin samankaltaisissa kysymyksissä ja niiden vaihtoehtoissa, on löydettävissä yhtäläisyyksiä. Eniten yhtäläisyyksiä tutkimukseni kanssa oli ICTnet.fi:n tekemässä tutkimuksessa, joka oli myös laadittu tutkimaan pk-yritysten verkkolaskutuksen nykytilaa. ICTnet.fi:n tekemän tutkimuksen vastaajamäärä oli myös suunnilleen sama kuin oman tutkimukseni. Tästä voitaisiin päätellä, että jos tutkimus uusittaisiin, olisivat tutkimustulokset suhteellisen samanlaiset eivätkä saadut tulokset perustu sattumaan.

Tutkimukseni validiteettia tukevat kyselylomakkeessani esitetyt kysymykset, jotka myös tukevat tutkittavaa asiaa. Samoja kysymyksiä on myös kysytty muissa tutkimuksissa, joissa on tutkittu yritysten verkkolaskutusta. Tutkimukseni validiteettia olisi kuitenkin lisännyt erilainen kysymysten asettelu parissa kysymyskohdassa, joista mainitsin jo aikaisemmin tässä kappaleessa. Yhdessä kysymyskohdassa oli sattunut virhe vastausvaihtoehtoa kirjatessa sekä ensimmäisen kysymyksen, yritysten vastaajamäärä, olisin voinut jaotella pienempiin kokoluokituksiin. Näin ollen ei voida sanoa tutkimukseni olevan näiden kysymysten kohdalla täysin validi.

Kuten mainitsin työni reliabiliteetti kärsi pienestä vastaajamäärästä. Kuitenkin vastausprosentin voidaan sanoa olevan hyvä, sillä joka kolmas asiakkaista vastasi kyselyyn. Vastaajamäärää olisikin saatu lisättyä ainoastaan suuremmalla otannalla, joka ei kuitenkaan olisi ollut mahdollista valitsemani rajauksen vuoksi. Työn reliabiliteettia tukee muiden tutkimusten samankaltaiset tulokset.

4.3.3 Tutkimustulosten analysointi

Tutkimustulosten analysoinnissa käytin apunani Excel-taulukkolaskentaohjelmaa, jonne pystyin helposti tuomaan tiedot e-lomakkeelta. Excelin avulla laskin eri vastausten määrällisiä ja prosentuaalisia jakaumia, jotta perusjoukosta voidaan tehdä yleistyksiä. Kysymyksiä havainnollistin kuvioin ja taulukoin.

Tutkimukseen vastaajien kokonaismäärä oli 33, joten tutkimuksen kokonaisvastausprosentiksi saadaan 32. Suurin osa vastaajista, lähes 70 prosenttia, oli kooltaan alle kymmenen henkilön yrityksiä. Loput vastaajista oli 11-50 henkilön sekä yli 250 henkilön yrityksiä. Näiden molempien kokoluokkien vastaajamäärä oli 5 eli noin 15 prosenttia kaikista vastanneista.

Henkilöstön määrä		
	f	f %
alle 10	23	69,7
11-50	5	15,2
yli 250	5	15,2
Yhteensä	33	100,0

Taulukko 1: Henkilöstön määrä frekvenssijakaumana

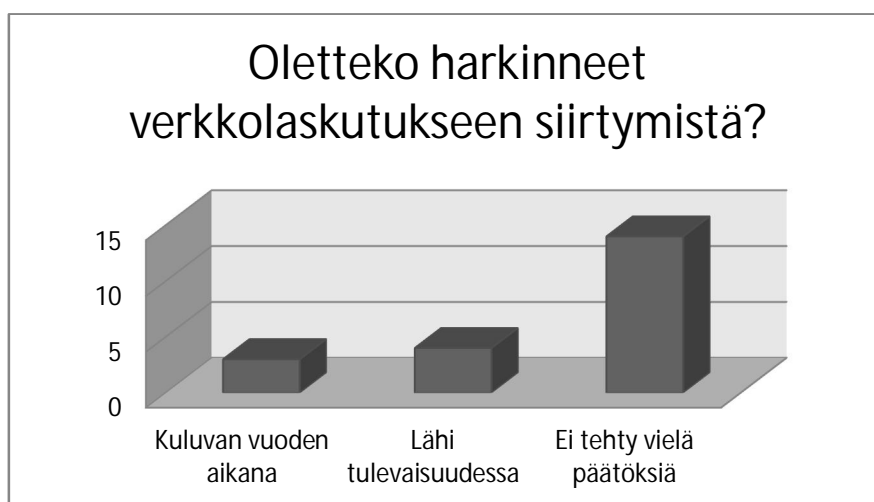
Vastanneista 22 eli noin 67 prosenttia ei vastaanota verkkolaskuja lainkaan. Näin ollen noin kolmasosa (11 vastaajaa) vastaajista pystyy vastaanottamaan verkkolaskuja. Luku oli yllättävä, sillä kyselyn vastaanotti vain ne yritykset, joille Vallila Interior ei vielä lähettä laskuja verkkolaskun muodossa. Tästä luvusta voidaankin päätellä, että yrityksellä on asiakkaita, jotka eivät esimerkiksi tiedä, että Vallila Interior voi lähettää laskut myös verkkolaskuna. Luku poikkeaa hieman ICTnet.fi:n tekemästä kyselystä, joka oli laadittu Pohjamaan alueen pk-yrityksille heidän verkkolaskutuksen nykytilasta. Tähän tutkimukseen vastanneista joka viidennessä yrityksessä on käytössä verkkolaskutus. Toisaalta kysely on vuodelta 2007, joten verkkolaskutuksen voidaan odottaa kasvaneen viidessä vuodessa. (ICTnet.fi - Verkkolaskutus-kysely 2007, 2.)

Vastaanotatteko verkkolaskuja?		
	f	f %
Ei	22	66,7
Kyllä	11	33,3
Yhteensä	33	100,0

Taulukko 2: Verkkolaskujen vastaanottomahdollisuus frekvenssijakaumana

Suodattamalla Excelissä asiakkaat, jotka eivät vastaanota verkkolaskuja, suurin osa oli alle kymmenen hengen yrityksiä (noin 80 prosenttia) ja vain yksi oli yli 250 hengen yritys. Tästä ei kuitenkaan voida tehdä suuria yleistyksiä, sillä kaikista vastanneista suurin osa oli alle kymmenen henkilön yrityksiä. Tämä antaa kuitenkin suuntaa siitä, että tämän kokoluokan yrityksistä vain pienellä osalla on mahdollisuus vastaanottaa verkkolaskuja.

Seuraavalla sivulla oleva kuvio kuvaa asiakkaiden, jotka eivät vastaanota tällä hetkellä verkkolaskuja, siirtymistä verkkolaskutukseen. Suurin osa eli noin 67 prosenttia (14 vastaajaa) vastanneista ei ole tehnyt vielä päätöksiä verkkolaskutukseen siirtymisestä. Lähitulevaisuudessa verkkolaskutukseen on siirtymässä 4 vastaajaa eli 19 prosenttia vastanneista ja kuluvan vuoden aikana 3 vastaajaa eli 14 prosenttia vastanneista. Tämäkin luku antaa suuntaa siitä, että Vallila Interiorin verkkolaskujen määrä tulisi tulevaisuudessa lisääntymään. Tutkimuksen kautta voidaan päätellä, että suurin osa asiakkaista, joille verkkolaskuja ei vielä lähde on kuitenkin sen verran pieniä yrityksiä, etteivät heidän resurssit riitä ainakaan tällä hetkellä verkkolaskujen vastaanottoon siirtymiseen.

Kuvio 4: Asiakkaiden tulevaisuuden suunnitelmat verkkolaskutukseen siirtymisestä

Myös ICTnet.fi:n tekemän tutkimuksen mukaan suurin osa vastanneista ei ollut määritellyt verkkolaskutuksen käyttöönottamisen ajankohtaa. Tämän tutkimukseen mukaan kuitenkin tutkimustani jonkin verran suurempi osa, yhteensä noin 57 prosenttia, oli siirtymässä verkkolaskutukseen joko lähitulevaisuudessa tai kuluvan vuoden aikana. (ICTnet.fi - Verkkolaskutus-kysely 2007, 3.)

Kuviosta neljä nähdään, mitkä ovat vastanneiden suurimmat esteet tai haasteet verkkolaskutukseen siirtymiselle. Selvästi suurimmaksi esteeksi vastaajat näkevät tiedon puutteen eri

verkkolaskujärjestelmistä, jonka valitsi 11 vastaajaa eli yli puolet vastaajista. Vastanneista kolme valitsi vaihtoehdon muu syy ja saman verran vastanneista ei osaa sanoa syytä verkkolaskujen vastaanoton esteelle. Muita esteitä verkkolaskujen vastaanottoon vastaajien mukaan olivat verkkolaskuun siirtymisen kallis hinta tai että tilitoimisto laskuttaa verkkolaskun kirjaamisesta enemmän sekä ohjelmiston puute, jolla pystyisi vastaanottamaan verkkolaskuja. Yksi vastaajista koki myös verkkolaskutoimittajan valinnan ja läpiviennin isossa organisaatiossa haastavaksi. Kahden vastanneen yrityksen nykyinen ohjelmisto ei tue verkkolaskujen lähettämistä ja yksi vastaaja valitsi kohdan tietämättömyys toimittajan mahdollisuudesta lähettää verkkolaskuja. Suomessa ollaan koko ajan kehittämässä verkkolaskupalvelua ja tekemässä verkkolaskutusta tunnetuksi myös pienempien yritysten keskuudessa. Tutkimus kuitenkin osoittaa, että verkkolaskutuksesta ei ole kuitenkaan tarpeeksi tietoa, varsinkaan pienimpien yritysten keskuudessa.

Kuvio 5: Asiakkaiden suurimmat esteet verkkolaskutukseen siirtymiselle

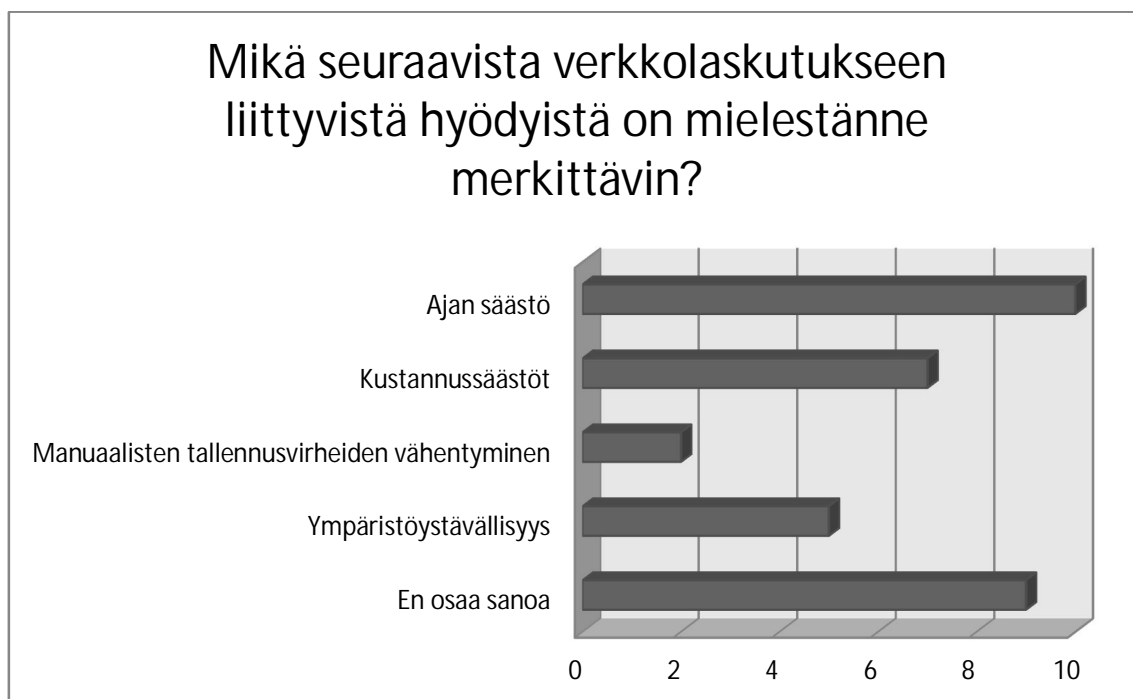
Helsingin kauppakamarin pk-yrityksille tekemän tutkimuksen mukaan suurimmat esteet liiketoiminnan sähköistymiselle olivat yhteistyökumppaneiden valmiudet, ajan riittämättömyys, tietotekniikan perustamis- ja ylläpitämiskustannukset sekä näiden yhteensopivuuskysymykset (Helsingin seudun kauppakamari 2010, 9). Tutkimuksessa esitetyt kysymykset olivat hieman erilaisia johtuen tutkittavan asian erilaisuudesta, mutta tiettyjä samankaltaisuuksia on havaittavissa.

Myös Baswaren vuonna 2009 tekemässä tutkimuksessa organisaatioiden verkkolaskutuksen käytöstä kävi ilmi, että tieto kaikista verkkolaskutuksen mahdollisuuksista on yksi suurimmista

verkkolaskutukseen siirtymisen esteistä. Tästä tutkimuksesta kävi myös ilmi, että monien yritysten laskutusjärjestelmät eivät vielä tue verkkolaskujen lähettämistä. (Basware Corporation 2009, 2). Vuoden 2011 Basware Corporationin teettämässä kyselyssä merkittävimäksi esteeksi tai haasteeksi koettiin, että asiakkailta ei ole mahdollisuutta vastaanottaa verkkolaskua (Rusi 2011, 10.)

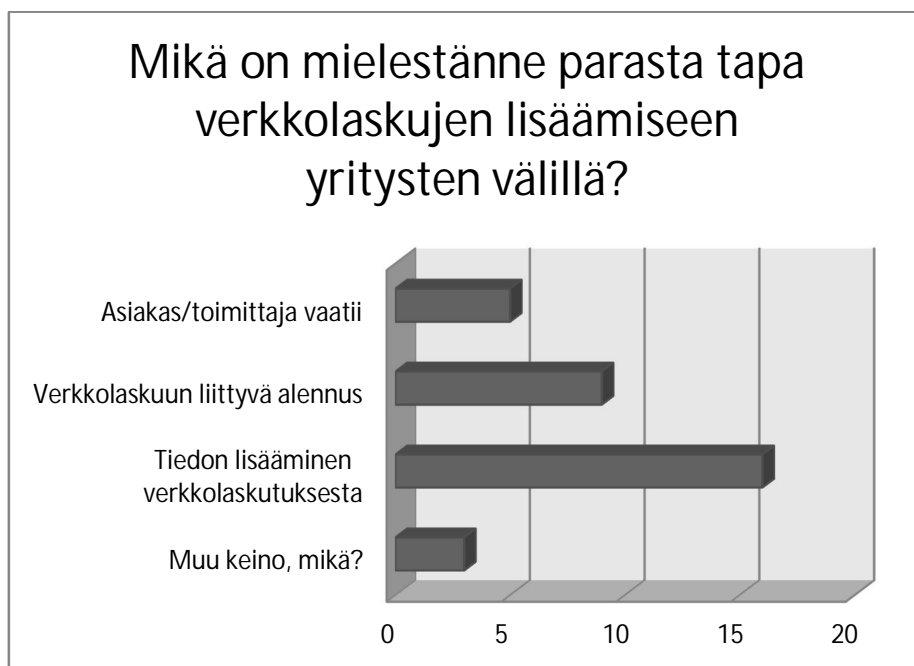
ICTnet.fi:n tekemässä tutkimuksessa vastaajat halusivat eniten apua tiedonsaantiin verkkolaskutuksen toiminnasta. Samassa tutkimuksessa vastanneet valitsivat vaikeimmalta tuntuvaksi asiaksi verkkolaskutuksen käytössä tiedonsaannin verkkolaskutuksen toiminnasta. (ICTnet.fi - Verkkolaskutuskysely 2007, 7-8.) Myös tämä tukee sitä olettamusta, että pk-yrityksissä tietämys verkkolaskutuksesta on vielä melko pientä.

Yksi pakolliseksi määritelty kysymys oli valita annetuista vaihtoehdoista merkittävin verkkolaskutukseen liittyvä hyöty. Alla olevassa kuviossa nähdään valittujen vaihtoehtojen jakauma. Vastaukset jakaantuivat melko paljon eri vaihtoehtojen välillä. Kymmenen eli 30 prosenttia vastanneista pitää ajan säästöä merkittävimpana hyötynä. Vastanneista yhdeksän eli noin 27 prosenttia, ei osannut sanoa, mikä olisi verkkolaskujen merkittävin hyöty. Kustannussäästön valitsi seitsemän vastaajaa eli noin 21 prosenttia vastanneista ja viisi vastaajaa eli noin 15 prosenttia pitää ympäristöystävällisyyttä merkittävimpana hyötynä. Vain kaksi vastaajaa eli noin 6 prosenttia vastanneista valitsi manuaalisten tallennusvirheiden vähenemisen merkittävimäksi verkkolaskutuksen hyödyksi. Tämä johtuu varmasti paljon siitä, että suurin osa vastanneista oli pieniä yrityksiä, jotka eivät vastaanota suuria määriä laskuja päivässä tai heillä on käytössä tilitoimisto, joka hoitaa laskujen maksamisen. Usein verkkolaskutuksen mahdollistama kirjanpidon automatisointi koituu vain suurten yritysten hyödyksi.

Kuvio 6: Merkittävimmät verkkolaskutuksen hyödyt vastaajien mielestä

Yksi tapa selvittää, miten Vallila Interior saisi lisättyä lähtevien verkkolaskujen määrää, oli selvittää yrityksen asiakkaiden mielestä parhaat keinot verkkolaskujen lisäämiseen yritysten välillä. Enemmistö, 16 vastaajaa eli noin 48 prosenttia vastaajista, oli sitä mieltä, että paras tapa lisätä verkkolaskujen määrää olisi tiedon lisääminen verkkolaskutuksesta. 9 vastaajaa eli noin 27 prosenttia vastanneista taas oli sitä mieltä, että paras keino olisi verkkolaskuun liittyvä alennus. Vain viisi vastaajaa eli noin 15 prosenttia vastanneista piti parhaimpana keinona asiakkaan tai toimittajan vaatimista verkkolaskutukseen siirtymiseen. Muun keinon valitsi kaksi vastaajaa. Näistä toinen vastaaja ei osannut määritellä mitään keinoa, jolla verkkolaskua saataisiin lisättyä yritysten välillä. Toinen vastaajista taas kertoi heidän tämän hetkisen tilanteensa olevan, että he pystyvät joko vastaanottamaan laskun sähköpostiin tai e-laskuna pankkiin.

Kuvio 7: Parhaat keinot verkkolaskujen lisäämiseen yritysten välillä vastaajien keskuudessa

Basware Corporationin tutkimuksessa (2009, 1) parhaimmiksi tavoiksi lisätä verkkolaskujen määrää nousivat sopimusneuvottelut toimittajien/asiakkaiden kanssa, pankkien aktiivisuus verkkolaskutuksessa sekä yhteistyökumppanin ilmoitus pelkästä verkkolaskujen vastaanotosta. Asiakkaan tai toimittajan verkkolaskujen vaatiminen oli myös minun kyselyssäni kolmanneksi merkittävin lisäämistapa. Tutkimuksessani eniten valittiin vaihtoehto tiedon lisääminen verkkolaskutuksesta. Baswaren tutkimuksessa taas mediakeskustelun valitsi noin viidennes vastaajista (Basware Corporation 2009, 1). Vuonna 2011 Basware Corporation on laatinut samanlaisen kyselyn kuin vuonna 2009. Tässä kyselyssä parhaimmiksi tavoiksi lisätä verkkolaskujen määrää olivat parempi tietoisuus verkkolaskujen eduista, sopimusneuvottelut sekä se, että verkkolasku lähtisi oletusarvona ja paperisen laskun saisi vain erikseen pyydettyä. (Rusi 2011, 10.)

5 Johtopäätökset

5.1 Keinot verkkolaskujen lisäämiseen

Kuten kyselystä havaitaan, yrityksellä on asiakkaita, joilla olisi mahdollisuus vastaanottaa verkkolaskuja. Kokonaisuudessaan kysely lähti yli sadalle asiakkaalle, mutta vastaajamäärä jäi 33 vastaajaan. Näin ollen ei voida sanoa, kuinka monella vastaamatta jättäneellä asiakkaalla olisi mahdollisuus verkkolaskujen vastaanottoon. Todennäköisesti he ovat kuitenkin saaneet kyselyn ja tätä kautta tiedon Vallila Interiorin mahdollisuudesta lähettää verkkolaskuja, vaikka ovatkin jättäneet vastaamatta kyselyyn. Lähtevien verkkolaskujen määrä on tutkimuksen mukaan myös lisääntymässä tulevaisuudessa kun noin 33 prosenttia vastaajista on siirtymässä verkkolaskutukseen joko vielä kuluvan vuoden aikana tai lähitulevaisuudessa. Kyselyn päätyttyä yksi yrityksen asiakkaista on ilmoittanut alkavansa vastaanottamaan verkkolaskuja.

Tutkimus myös osoittaa, että yrityksellä on paljon asiakkaita, joilla ei ole mahdollista vastaanottaa verkkolaskuja. Nämä yritykset ovat yleisimmin pieniä yrityksiä. Täten ei voida suositella Vallila Interiorin siirtymistä pelkästään verkkolaskutukseen, vaikka tämä vaihtoehto oli sekä Basware Corporationin (2009, 1) tekemässä kyselyssä että omassa tutkimuksessani kolmanneksi merkittävin tapa lisätä verkkolaskujen määrää yritysten välillä. Vallila Interiorille tämä voisi kuitenkin aiheuttaa vain haittaa, sillä monien pienten yritysten resurssit eivät yksinkertaisesti riitä verkkolaskutukseen siirtymiseen.

Tutkimuksessani parhaimmaksi tavaksi lisätä verkkolaskujen määrää valikoitui tiedon lisääminen verkkolaskutuksesta. Tähän Vallila Interior ei pysty suoranaisesti kuitenkaan itse vaikuttamaan. Verkkolaskutus tulee kuitenkin koko ajan entistä tutummaksi myös pienille yrityksille. Asiasta pitäisikin keskustella enemmän myös mediassa, kuten Baswaren tutkimus osoittaa (Basware Corporation 2009, 1). Uudemmassa Basware Corporationin kyselystä kävi myös ilmi, että parhaimmaksi tavaksi lisätä verkkolaskujen määrää koettiin verkkolaskutuksen etujen parempi tietoisuus (Rusi 2011, 10).

Toiseksi parhaimmaksi tavaksi lisätä verkkolaskuja taas tutkimuksessani nousi verkkolaskuihin sisältyvä alennus. Vastaavasti yritys voisi halutessaan alkaa laskuttamaan hieman enemmän paperisen laskun lähettämisestä. Tämä olisi hyvä keino varsinkin, jos yritys kokee verkkolaskujen ja paperisten laskujen välillä suuria kustannuseroja. Nämä molemmat keinot varmasti vauhdittaisivat yrityksen asiakkaiden siirtymistä verkkolaskujen vastaanottoon. Vallila Interiorin täytyisi kuitenkin laskea saavutetaanko verkkolaskujen lähettämällä niin suurta kustannushyötyä, että verkkolaskuihin voitaisiin myöntää alennus.

Yksi tärkeimmistä tavoista lisätä verkkolaskutuksen määrää olisi ottaa asia aktiivisesti esille jo sopimusneuvotteluvaiheessa asiakkaiden kanssa. Tällä tavalla saataisiin lisättyä tietoisuutta verkkolaskutuksen lähettamisestä yrityksen uusien sekä vanhojen asiakkaiden keskuudessa. Tämä on valikoitunut myös yhdeksi merkittävimmistä verkkolaskutuksen lisäämisen keinoista Basware Corporationin tekemissä kyselyissä vuosina 2009 ja 2011 (Basware Corporation 2009, 1; Rusi 2011, 10). Näin ollen myös myyjien aktivoimisella verkkolaskutuksen lisäämiseksi olisi merkittävä vaikutus, jolloin myyjät osaisivat ottaa asian puheeksi uusissa sopimusneuvotteluissa. Myyjillä ei kuitenkaan ole aina riittävästi tietoutta verkkolaskutuksesta, joten heillä voisi olla valmis manuaali, josta löytyy Vallila Interiorin käyttämä verkkolaskuoperaattori sekä tietoa, missä muodossa verkkolasku on mahdollista vastaanottaa. Tässä voisi olla myös tietoa, mistä asiakas saa lisätietoa verkkolaskutuksesta. Uusissa sopimusneuvotteluissa yrityksen kannattaisi ottaa oletusarvoiseksi käytännöksi, että laskut lähtevät verkkolaskun muodossa. Asiakas voisi kuitenkin halutessaan vastaanottaa laskut myös paperisena versiona, jos hän näin erikseen pyytää.

Tällä hetkellä myös kuluttajien verkkolaskun käyttö on lisääntynyt viime aikoina. Vallila Interior voisikin ottaa käyttöönsä myös kuluttajien verkkolaskun, sillä kuluttajille tapahtuva laskutus on myös suhteellisen merkittävässä osassa yrityksessä. Myyjien asiakkaille lähettämiin tarjouksiin voisi liittää näin myös pyynnön, että jos asiakas haluaa laskunsa verkkolaskuna, ilmoittaa hän verkkopankkiosoitteensa.

Kyselyni rajoittui vain tukkupuolen asiakkaille syystä, että halusin tutkia yrityksestä säännöllisesti ostavien asiakkaiden verkkolaskutusmahdollisuutta. Projektipuolella myynti on huomattavasti hajautuneempaa eri asiakkaisiin. Verkkolaskujen lisäämisen aktivointi kannattaisi ottaa käyttöön kuitenkin myös projektipuolelle, koska asiakkaina ovat esimerkiksi hotellit, joiden uskon olevan mahdollista ottaa vastaan verkkolaskuja. Verkkolaskujen määrää voitaisiin yrittää lisätä samalla tavalla kuin kuluttajien verkkolaskutusta. Myyjä voisi jo tarjousvaiheessa pyytää asiakasta ilmoittamaan verkkolaskuosoite, jos he haluavat vastaanottaa laskun sähköisesti.

Jos yritys haluaa vielä jatkossa tutkia, kuinka verkkolaskutuksen määrää saataisiin lisättyä, voisi yritys esimerkiksi selvittää, olisiko yksi vaihtoehto laskujen lähettäminen asiakkaille sähköpostin liitteenä. Jos tämä olisi mahdollista operaattorin välityksellä, vähenisi lähtevien paperisten laskujen määrä huomattavasti. Tällöin myöskään yrityksen työn määrä ei lisääntyisi, jos operaattori hoitaisi laskujen välityksen näissä muodoissa. Tutkimus osoittaa, että monet yrityksen asiakkaista, jotka eivät vastaanota verkkolaskuja, ovat pieniä alle kymmenen hengen yrityksiä. Näiden yritysten voisi kuitenkin olla mahdollista vastaanottaa laskut juurikin sähköpostin liitteenä.

5.2 Myyntilaskutusprosessin oikeellisuus

Kuten kappaleissa 4.1.1 ja 4.1.2 käy ilmi, Vallila Interior toimii kaikissa myyntilaskutusprosessin vaiheissa kirjanpitolautakunnan 1.2.2011 antaman yleisohjeen mukaisesti. Yrityksen Microsoft Navision ERP-toiminnanohjausjärjestelmä toimii lähetettyjen laskujen pysyvässä säilytyspaikkana, kun taas KILA:n ohjeistuksessa vaaditaan kirjanpitoaineiston tositteiden säilyttämistä vähintään kuudeksi vuodeksi tilikauden päättymisestä. Yrityksellä on käytössä varmistusjärjestelmä, joka ottaa kopiot kaikista yrityksen tietokannassa olevista tiedostoista. Kopiot menevät kahteen eri koneeseen, joista molemmista on saatavissa varmistukset samansisältöisenä. KILA:n ohjeistuksessa määritellään kirjanpitoaineiston säilyttämisestä esimerkiksi kahdella erillisellä tietovälineellä, joista toinen voi olla tietojärjestelmän varmuuskopio kuten asennus-CD. Näiden kahden koneellisen tietovälineen tulee olla säilytettynä eri paikoissa.

Kappaleesta 4.1.2 Myyntilaskun tietosisältö käy ilmi, että Vallila Interiorin myyntilaskulla sisältyvä tieto kattaa kaikki KILA:n ohjeistuksessa mainitut seikat. Yrityksen laskussa näkyy myös paljon kohtia, joita KILA:n ohjeistuksessa ei mainita. Näin ollen voidaan sanoa Vallila Interiorin myyntilaskujen täyttävän kaikki yleisohjeessa mainitut tiedot.

Voidaan sanoa, että Vallila Interiorilla ei ole muutettavaa myyntilaskutusprosessissaan, vaan kaikki Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa mainitut seikat täyttyvät. KILA antaa kuitenkin jatkuvasti uusia ohjeistuksia liittyen myös myyntilaskutukseen, joten yrityksen tulee myös jatkossa tarkistaa toimivansa lainsäätäjän ohjeistamalla tavalla.

Lähteet

Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta. Viitattu 14.10.2011.

<http://www.arjentietoyhteiskunta.fi/index.phtml?s=34>

Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta. 2009. Sähköisen laskutuksen työryhmä: toimenpiteet verkkolaskun edistämiseksi. Viitattu 14.10.2011.

http://www.arjentietoyhteiskunta.fi/files/152/verkkolaskun_loppuraportti_lopullinen29012009b.pdf

Basware Corporation. 2009. Tutkimus verkkolaskutuksesta, automaatiosta ja yhteistyöstä. Viitattu 21.10.2011.

http://www3.basware.com/FI/Documents/Yhteyspalvelut/Kysely_raportti_verkkolaskutus.pdf

Basware. 2011. Basware yhteyspalvelut - palvelut verkkolaskujen lähettäjiille. Viitattu 8.11.2011.

<http://www.basware.com/sites/default/files/upload/factsheet-palvelut-verkkolaskujen-lahettajille.pdf>

From M. Tilisanomat. 2009. Verkkolaskutus etenee vauhdilla. Viitattu 21.10.2011.

<http://www.tilisanomat.fi/lehti/printview.php?catid=14&artid=587>

Helsingin seudun kauppakamari. 2010. Selvitys pk-yritysten tietotekniikan ja sähköisen liiketoiminnan tarpeista. Viitattu 11.10.2011.

http://helsinki.chamber.fi/files/4378/Selvitys_pkyritysten_tietotekniikan_ja_sahkoisen_liiketoiminnan_tarpeista_2011.pdf

Häivälä, K. 2011. Kohti sähköistä taloushallintoa. Case:Capricode-konserni. Viitattu 12.10.2011

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/24840/Haivala_Kaisa.pdf?sequence=1

ICTnet.fi - Verkkolaskutuskysely. 2007. Viitattu 5.12.2011.

http://www.pohjanmaa.fi/medialibrary/data/ICTnetfi_VERKKOLASKUTUSKYSELY_2007-%7Bros6l-t1iro-luf73%7D.pdf

Itella Information Oy. Mikä on verkkolasku? Viitattu 22.1.2012.

<https://www.verkkolasku.info/a/ec/vlinfo/info>

Jaatinen, P. 2009. Sähköistyvän taloushallinnon innovaatioiden kehitys ja niitä koskevat merkitykset ja diskurssit alan ammattilehtikirjoittelussa. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Kananen, J. 2011. Kvantti Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Tampereen yliopistopaino Oy - Juvenes Print.

Kankkunen, M. 2009. Onnistunut sähköisen laskutuksen käyttöönotto Case Smilehouse-konserni. Viitattu 15.10.2011.

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/3764/Kankkunen_M.pdf?sequence=1%92

Keskuskauppakamari. 2011. Lisätietoa verkkolaskutuksesta. Tulostettu 31.8.2011.

<http://www.keskuskauppakamari.fi/Tapahtumat/Viisas-valitsee-verkkolaskun/Lisatietoa-verkkolaskutuksesta>

Kirjanpitolautakunnan yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista 1.2.2011. Tulostettu 17.10.2011.

[http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/6E7DF338F7AC91C4C22578550029471E/\\$FILE/KILA%20menetelm%C3%A4ohje%2001%2002%2011\).pdf](http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/6E7DF338F7AC91C4C22578550029471E/$FILE/KILA%20menetelm%C3%A4ohje%2001%2002%2011).pdf)

Kurki, M., Lahtinen, M. & Lindfors, H. 2011. Verkkolasku käyttöön. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa: sähköiset talouden prosessit käytännössä. Helsinki. WSOYpro.

Nieminen, M. Ostoreskontrasta vastaavan henkilön sähköpostikeskustelu. 5.1.2012. Oy Vallila Interior Ab.

Rusi, A. 2011. Sähköinen lasku Suomessa ja maailmalla. Viitattu 8.12.2011.

http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusjarjestelman_vakaus/km_yhteisty/Documents/MF_01_Rusi_Anssi_Sahkoinen_lasku_Suomessa_ja_maailmalla_print.pdf

Suomen yrittäjät. Sähköinen taloushallinto. Viitattu 12.10.2011.

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/taloushallinto/sahkoinentaloushallinto/>

Tietoa verkkolaskusta. 2011. Viitattu 14.10.2011.

http://www.tieke.fi/liiketoimintapalvelut/verkkolaskufoorumi/tietoa_verkkolaskusta/

Vallila Interior. 2012. Viitattu 5.1.2012. <http://www.vallilainterior.fi/vallilainterior/>

Voutilainen, A. Myyntilaskutuksesta vastaavan henkilön haastattelu. 4.11.2011. Oy Vallila Interior Ab. Helsinki.

Yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistosta 1.2.2011. Viitattu 11.10.2011.

<http://www.edilex.fi/virallistieto/kilaohje/kirjanpito>

Kuviot

Kuvio 1: Taloushallinnon prosessit yli organisaatorajojen (Lahti & Salminen 2008, 20)	11
Kuvio 2: Sähköisen taloushallinnon kehitys Suomessa (Lahti & Salminen 2008, 22)..	12
Kuvio 3: Oy Vallila Interior Ab tukkuliiketoiminnan myyntilaskuprosessi	22
Kuvio 4: Asiakkaiden tulevaisuuden suunnitelmat verkkolaskutukseen siirtymisestä	29
Kuvio 5: Asiakkaiden suurimmat esteet verkkolaskutukseen siirtymiselle.....	30
Kuvio 6: Merkittävimmät verkkolaskutuksen hyödyt vastaajien mielestä.....	32
Kuvio 7: Parhaat keinot verkkolaskujen lisäämiseen yritysten välillä vastaajien keskuudessa	33

Taulukot

Taulukko 1: Henkilöstön määrä frekvenssijakaumana.....	28
Taulukko 2: Verkkolaskujen vastaanottomahdollisuus frekvenssijakaumana.....	28

Liitteet
Liite 1: Kuva laskusta**VALLILA**

LASKU

Sivu 1

11086113

Laskutusosoite	Laskupvm.	27.10.11
	Maksuehto	14 PV NETTO
	Eräpäivä	10.11.11
	Kassapvm	27.10.11
	Viivästyskorko	9,5 %
	Viitteenne	
	Merkki	
	Asiakkaan tilaus	
Toimitusosoite	Myyjä	
	Lask. asiak. nro	V001895
	Tilausnro	VMT03556897
	Tilauspvm.	27.10.11
	Valuutta	EUR
	Toimitusehto	Vapaasti varastossamme
	Toimitustapa	
	PROJEKTI NRO	19000

Nro	Kuvaus	Määrä	Toim. pvm.	Hinta	Ale %	Summa
VS100146-01	ATLAS 140 CM sand	2,9 M	27.10.11			

Yhteensä EUR ilman ALV:t
Yhteensä ALV
Yhteensä EUR sis. ALV:n

ALV-summan määrittäminen

ALV -tunnus	ALV-%	ALV-peruste	ALV-summa	Yhteensä
ALV23	23			
	Yhteensä			

MAKSUVIITE 110861139

Saajan pankkiyhteys
SWIFT
IBAN

Oy Vallila Interior Ab
Niisjankatu 15
00510 HELSINKI

VAT Reg. FI01967539
Y-tunnus 0196753-9
Internet www.vallilainterior.fi

Puh. +358 (0)20 7767 700
Fax +358 (0)20 7767 701

Liite 2: Kysely asiakkaille

Kyselyn tarkoituksena on selvittää Oy Vallila Interior Ab:n asiakkaiden valmiutta verkkolaskujen vastaanottamiseen. Jokainen vastaus parantaa tutkimuksen laatua ja luotettavuutta.

1 Kysely verkkolaskutuksesta

Olkaa hyvä ja valitkaa jokaisesta kysymyksestä yksi parhaiten sopiva vaihtoehto.

1.

Henkilöstön määrä yrityksessä

- alle 10
- 11-50
- 51-250
- yli 250

2.

Kuinka paljon vastaanotatte laskuja keskimäärin päivässä? ?

3.

Vastaanotatteko verkkolaskuja?

- Kyllä
- Ei

Jos vastasitte edelliseen kysymykseen *Kyllä*, siirtykää kysymykseen 6.

4.

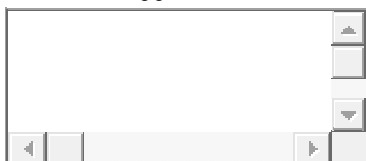
Oletteko harkinneet verkkolaskutukseen siirtymistä?

- Kuluvan vuoden aikana
- Lähi tulevaisuudessa
- Ei tehty vielä päätöksiä

5.

Mikä on suurin este/haaste verkkolaskujen vastaanottamisessa? ?

- Nykyinen ohjelmisto ei tue verkkolaskujen lähettämistä
- Tietämättömyys toimittajan mahdollisuudesta lähettää verkkolaskuja
- Tiedon puute eri verkkolaskujärjestelmistä
- En osaa sanoa
- Muu syy, mikä?

6.

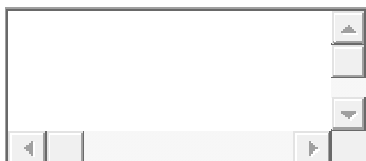
Mikä seuraavista verkkolaskutukseen liittyvistä hyödyistä on mielestänne merkittävin?

- Ajan säästö
- Kustannussäästöt
- Manuaalisten tallennusvirheiden vähentyminen
- Kilpailuetu
- Ympäristöystävällisyys
- En osaa sanoa

7.

Mikä on mielestänne paras tapa verkkolaskujen lisäämiseen yritysten välillä? ?

- Asiakas/toimittaja vaatii
- Verkkolaskuun liittyvä alennus
- Tiedon lisääminen verkkolaskutuksesta
- Muu keino, mikä?

Jos haluatte olla yhteydessä verkkolaskutukseen liittyen tai haluatte ilmoittaa verkkolaskutus-osoitteenne, voitte olla yhteydessä osoitteeseen myyntilaskutus@vallilainterior.fi.

Kiitos vastauksestanne ja hyvää loppu vuotta!

Liite 3: Kyselyn saatekirje

Arvoisa asiakas

Oy Vallila Interior Ab haluaa palvella asiakkaitaan parhaalla mahdollisella tavalla ja on siirtynyt paperisten laskujen ohella verkkolaskujen lähettämiseen asiakkaille. Tämän kyselyn tavoitteena onkin selvittää yrityksen asiakkaiden mahdollisuutta verkkolaskujen vastaanottamiseen ja näin parantaa myös asiakastyytyvää.

Verkkolaskulla tarkoitetaan sähköistä laskua, joka siirtyy automaattisesti yrityksen tietojärjestelmään eikä laskun manuaalista tallennusta näin ollen tarvita. Sähköpostilaskua ei tässä yhteydessä lasketa verkkolaskuksi.

Kysely on osa opinnäytetyötäni Laurea-ammattikorkeakoulussa. Tutkimustulokset käsitellään luottamuksellisesti eikä yksittäisen yrityksen vastaukset erotu analysoidusta aineistosta.

Kattavan ja luotettavan tuloksen saamiseksi on tärkeää, että mahdollisimman moni vastaa kyselyyn. On toivottavaa, että vastaatte kyselyyn kahden viikon kuluessa, viimeistään 11.11.2011. Kysely koostuu seitsemästä monivalintakysymyksestä ja näin kyselyyn on todella helppo ja nopea vastata. Vastaaminen kestää vain noin 3 minuuttia.

Mikäli koette, että joku toinen henkilö olisi yrityksessänne parempi vastaamaan kyselyyn, pyydän Teitä välittämään viestin sellaisenaan mielestänne oikealle henkilölle.

Kyselyyn vastaaminen tapahtuu Internetissä, josta löytyy tarkemmat ohjeet kyselyyn vastaamiseen. Vastaaminen tapahtuu oheisen linkin kautta.

Ystävällisin terveisin

Annika Arponen